

Zavezniške čete imajo na zahodni fronti velike uspehe.

FRANCOZI SO PREDRLI NEMŠKO GLAVNO ČRTO; ZDAJ IMAJO PRED SEBOJ PROSTO RAVNINO. — IZGUBE SO NA OBEH STRANEH VELIKANSKE. — POROČA SE, DA JE SOMME PREKOP POPOLNOMA RDEČ OD ČLOVEŠKE KRV. — VJELI SO ŽE NAD 14,000 NEMCEV. — V BOJU JE DVA MILJONA MOŽ IN 10,000 TOPOV. — ZAVEZNIKI PRIPOZNAJO, DA JE ZDAJ MALO TEŽJE NAPREDOVATI.

London, Anglija, 4. julija. — Velika zavezniška ofenziva v Franciji ima južno od Somme velike uspehe.

Kot se glasi francosko poročilo, so zavezniške čete napredovale dve milj z večrajšnjih pozicij.

Glasom poročil generala Maurice-a, angleškega štabnega častnika, so Francozi južno od Somme predrl nemško tretjo utrjeno črto in imajo zdaj pred seboj malone prosto ravno polje.

Uradno nočno poročilo francoskega vojnega urada se glasi:

— Na severnem delu doline Somme je vladal v okraju, katerega so zavzeli Francozi v bojih prejšnjih dni, popoln mir.

Na južnem delu doline smo pa vprizarjali napade proti jugu in vzhodu, kljub temu, da je naše operacije oviralo vreme.

Zavzeli smo gozdove v bližini Assevillers in vasi Baileus in Belloy-en-Santere, katere smo tudi obdržali. Vas Estress je tudi skoro cela v naših rokah, le manjši del imajo še Nemci zaseden. V tej vasi smo zajeli 500 nemških vojakov.

Popoldansko poročilo se glasi:

— Na jugu in na severu reke Somme je bilo celo noč skoro popolnoma mirno; le sovražnik je poskusil enkrat vprizariti napad in menda osvojiti izgubljeno ozemlje.

V nekem zakopu smo našli štirideset nemških trupel. Severno od Asservillers in severozahodno od Herbecourta so imeli Nemci grozovite izgube.

Severno od Frise je nek naš zrakoplovec zažgal enega izmed nemških balonov, ki so se pojavili nad našimi postojankami.

Med rekami Avre in Aisne je sovražnik poskušal večkrat napadati, toda v nobenem slučaju se mu ni posrečilo. Malone ob vsaki taki priliki smo zajeli precejšnje število nemških vojakov.

Angleško uradno poročilo se glasi:

— Na južnem delu naše fronte se boji neprenehoma nadaljujejo.

Ostanek nekega celega nemškega bataljona se je brezpogojno udal, ko smo vprizarili nanj napad pri Fricourtu.

V La Boisselle se nadaljujejo boji, zlasti bombardiranje je trajalo skoro celih zadnjih štiriindvajset ur. Naše čete so zdaj vas popolnoma zavzele.

Nemci so s hudimi bombardiranjem napadli naše nove postojanke pri Thiepvalu, toda vse napade smo z lahkoto odbili in jim povzročili ogromne izgube.

Naši zrakoplovci so včeraj metali bombe na železniške postaje v Comines, Combles in St. Quentin. Ko so se pojavili sovražni zrakoplovci, se je razvil hud boj, v katerem spravili na tla štiri nemške stroje.

Naše izgube so v primeri s sovražnimi malenkostne.

Berlin, Nemčija, 4. julija. — Preko dva milijona vojakov in več kot 10,000 vsakovrstnih topov je v boju na zahodni fronti.

Nemške čete so pred Verdunom porabile sedemintrideset železniških voz municije, zdaj pa popolnoma gotovo trikrat toliko.

Boji v Somme dolini izgledajo, kot da so Angleži in Francozi sklenili predreti trdno nemško steno.

Kot je razvidno iz nemških uradnih poročil, so nemške čete malone na vseh frontah v defenzivi.

Pariz, Francija, 4. julija. — Časnikarski poročevalci različnih pariških časopisov naznanjajo, da so življenske izgube na obeh straneh velikanske.

Pravijo, da je Somme prekop popolnoma rdeč od človeške krvi.

Nemci dobivajo danzadnem velika ojačenja in ni dvoma, da se bodo prihodnje dni bili najljutejši boji, ki bodo odločevali.

Zavezniški imajo na razpolago še veliko boljše topove kot so nemški Kruppovega izdelka.

Korespondenti poročajo, da so razni častniki izjavili, da je bilo prvo nemško črto lahko zavzeti, kajti skoro vsi zakopi so bili popolnoma razdejani od angleškega ognja. Zdaj je napredovanje malo težje.

Glasom poročil iz glavnega stanu je razvidno, da so Angleži in Francozi dozdej vjeli že nad 14,000 nemških vojakov in zaplenili veliko množino vojnega materiala.

Avstriji in Italijani.

Italijani poročajo, da so na več mestih napredovali in vjeli par sto avstrijskih vojakov.

Rim, Italija, 4. julija. — O dogodkih na avstrijski fronti je bilo danes izdano sledeče poročilo:

Z raznih strani se poroča, da so se vršili 2. julija na severnem obronku gore Pasubio vroči boji med našimi in avstrijskimi vojaki. Ker je naši infanteriji pomagala artilerija, se ji je posrečilo odbiti vse sovražniške napade. Zatem so naši pešci sami vprizarili bajonetni napad in pognali sovražnika v beg. Avstriji imajo izvanredno velike izgube.

Na fronti med Adizo in Brento se vrše vroči artilerijski spopadi. V dolini reke Posina smo zasedli goro Calgari ter vjeli 132 mož in zaplenili precej vojnega materiala.

Na Asiago planoti smo zasedli severni rob doline Assa in pognali sovražnika z velikimi izgubami v beg.

V dolini Campelle smo vjeli preko sto avstrijskih vojakov. — Sovražnik se na celi črti umika.

V gorenjem delu doline But igra glavno ulogo artilerija. Pri Trizicu smo zavzeli nekaj sovražniških strelnih jarkov ter vjeli preko osemsto mož in sedem častnikov.

Na Asiago planoti smo izstrelili nek sovražniški zrakoplov. Letalca, ki sta padla nepoškodovana na zemljo, smo vjeli.

Nevrjetno, toda resnično.

Berlin, Nemčija, 4. julija. —

Danes je vstopil v nemško armado princ Viljem, desetletni sin nemškega prestolonaslednika. Takoj po vstopu je bil imenovan poročnikom prvega gardnega polka. Z vstopom v armado je postal princ tudi pokrovitelj drugega gardnega domobranskega polka.

Zastrupljenje krvi.

Včeraj je umrl v St. Marys Hospital, Jamaica, 45-letni John Seales. Pred dvema tednoma si je bil zadrl v nogo rjast žebelj. Ker ga je takoj izdrl in ker ga ni bolelo, se sploh ni nič menil za rano. Ko je pred par dnevi začutil v nogi silne bolečine, so ga prepeljali v bolnišnico. — Umrl je vsled zastrupljenja krvi.

Pozor pošiljatelj denarja!

Valed negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljke do preklica le pod pogojem, DA SE VSELED VOJNE IZPLAČAJO MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati zamorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljavo toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

G e n e :			
K	\$	K	\$
6....	30	130	16.80
10....	1.00	130	16.20
15....	2.30	140	19.60
20....	3.00	150	21.00
25....	3.70	160	22.40
30....	4.40	170	23.80
35....	5.10	180	25.20
40....	5.80	190	26.60
45....	6.50	200	28.00
50....	7.20	250	35.00
55....	7.90	300	42.00
60....	8.60	350	49.00
65....	9.30	400	56.00
70....	10.00	450	63.00
75....	10.70	500	70.00
80....	11.40	550	77.00
85....	12.10	600	84.00
90....	12.80	650	91.00
95....	13.50	700	98.00
100....	14.20	750	105.00
110....	15.40	1300	139.00

Ker se zdaj časa denarja skoraj vsek dan manjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naš slovesnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. Zato dajte na napad poslati per denarje in ne na tla, ko dobi naš slovesnik hit v roka, se pri nas časa denarja še vedno spreminja.

TVT'KA FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"Četrty julij"

Veliki narodni praznik se je praznovalo po vseh delih Združenih držav na veličasten način.

V New Yorku se je včeraj praznovalo veliki narodni praznik "Proglasenje neodvisnosti" na naspodobnejši način.

Opaziti ni bilo običajnih neumnosti in nemirov, kot je bilo to v navadi prejšnja leta, temveč vse se je vršilo v najlepšem redu.

Zadnja leta ni bilo skoro "četrtega", da ne bi bilo kakih trideset oseb mrtvih in par sto ranjenih.

Vsa javna poslopja so bila zvečer razsvetljena z električnimi lučimi in na večer se je spuščalo v zrak umeten ogenj, ki pa ni bil nikakor nevaren.

Malone iz vsake hiše je vibrirala ameriška zastava, kar priča, da je v ameriškem ljudstvu kot tudi v tujerodeih čut za patriotizem in svobodo.

Poročila iz drugih mest se tudi glase, da so 140. obletnico "Proglasenja neodvisnosti" praznovali nad vse veličasten način.

Zastave so obesile tudi nemške ladje, ki leže internirane v ameriških pristaniščih.

Pariz, Francija, 4. julija. — Tukajšnja ameriška kolonija je praznovala praznik "Neodvisnosti" v ameriški cerkvi, kjer se je vršila služba božja za padlega ameriškega zrakoplovca Chapmana.

Zvečer se je vršil v Palais d'Orsay hotelu velik ameriški banket, katerega se je vdeležilo tudi ministrski predsednik Briand in več drugih odličnih Francozov. Briand je imel primeren govor.

Wilson pred delavci.

Govor predsednika Wilsona je delavstvo navdušeno pozdravljalo. Delavska parada.

Washington, D. C., 4. julija. — Danes je predsednik Wilson govoril pred desetstisočimi delavci ob priliki otvorjenja novega poslopja Ameriškega združenja delavstva.

V svojem govoru se je zahvaljeval za izkazano čast, da so ga izbrali za otvoritelja njihovega poslopja, dalje je povdarjal, da je on to z veseljem storil, kajti on ne pozna nikake razlike med temi in onimi krogi. Množica delavcev ga je zvesto poslušala in odobrvala njegove besede.

Sredi govoru ga je prekinila Miss Vernon, neka sufragetka, z besedami:

"Gospod predsednik, ako res ne delate nikake razlike med različnimi krogi in ako res vsem enako služite, zakaj se ne zavzamete za sufragetsko vprašanje?"

Predsednik Wilson je prenehal z govorom in ostal popolnoma miren ter pripomnil, da se bo tozadevno drugje govorilo.

Sufragetko je policija odstranila.

Po govoru je predsednik Wilson opazoval parado, katere se je vdeležilo mogoče ne veliko manj kot 10,000 delavcev.

Vojna s podmorskimi čolni.

Kodanj, Dansko, 4. julija. — Mornariški izvedenec "Berliner Tageblatta", kapitan I. Persius, pravi, da bo Nemčija v kratkem začela novo vojno s podmorskimi čolni. Nemška vlada hoče na vsak način prisiliti Anglijo do tega, da bo začela izpolnjevati določbe ljudskega prava.

Persius pravi, da ima zdaj Nemčija na razpolago toliko podmorskih čolnov, da bo lahko prizadela Angliji občutno škodo.

Rumunija je zaplenila avstrijske železniške voze.

London, Anglija, 5. julija. — Rumunska vlada je zaplenila 250 avstrijskih železniških vozov in šest lokomotiv.

To so storili baje radi tega, ker Rusi, kot se poroča, že prodirajo v ogrsko nižino.

Rumunska vlada je že baje vstavila ves izvoz v Bolgarijo.

Carranza je odgovoril.

Carranza se je uklonil. — Nanj je vplival zadnji Wilsonov govor. — Kakšno stališče bodo zdaj zavzele Združene države?

Washington, D. C., 4. julija. — Carranzov odgovor, katerega je vlada Združenih držav že dva tedna pričakovala, je zdaj že v rokah poslanika Arredonda, ki ga bo jutri zjutraj dostavil državnemu tajniku Lansingu.

Kot navadno Carranza tudi zdaj ni dal v javnost kak odgovor je dal, kakor tudi poslanik Arredondo noče ničesar omeniti, toda nek uradni poslanik je napravil par opazk, iz katerih se da sklepati, da je Carranza zoper vsako vojno z Združenimi državami. Dalje baje Carranza zahteva, da se rajše prične "boj z besedami, namesto z orožjem"; s tem namreč misli, da bi se diplomatičnim potom dogovorili.

Z ozirom na odpoklicanje ameriških čet se Carranza ne izraža odločno, temveč le želi, da se jih odpokliče, oziroma, da se mu pojasni kdaj jih mislijo Združene države odpoklicati.

Carranza baje predlaga, da bi se Združene države in Mehika podvrgele posredovanju južno-ameriških držav.

Dotični uradnik poslaništva se je izrazil, da je Carranza sam spisal noto, potem ko je bral govor predsednika Wilsona, katerega je držal v Philadelphiji.

Kakšno stališče bo zavzela vlada v Washingtonu, se zdaj še ne da povedati, ker dozdaj še ni nihče izrazil kako mnenje.

Najbrže se bo pa tudi predsednik Wilson toliko uklonil, da bo odpoklical čete.

Državni departament bo dal noto v javnost jutri ali pa v četrtek.

Praznovanje "četrtega" v Vera Cruz.

Vera Cruz, Mehika, 4. julija. — Tudi v Vera Cruz je bilo razboščenih veliko zastav na čast ameriškega praznika "Proglasenja neodvisnosti". Ameriški vojni parniki, ki se nahajajo v mehiškem vodstvu, so izstrelili več strelav.

Bryan v Sing Singu.

Včeraj je dospel v kaznilnico Sing Sing bivši ameriški državni tajnik Bryan in govoril pred petsto kaznjenci o "skrivnosti življenja", o "božji moči" in o "potih Gospodovih". Proti večeru se je vrnil v New York.

90 milj v 41 minutah.

Norfolk, Va., 4. julija. — Včeraj je poletel zrakoplovec Viktor Vernon v svojem zrakoplovu iz Newport News v Elizabeth City, N. C. — Pot, ki je dolga devetdeset milj, je preletel v 41 minutah. — Pri sebi je imel dva pasajirja.

DENAR SE LAHKO ODPOŠLJE V STARO DOMOVINO TUDI PO BREZŽIČNEM BRZOJAVU.

Naslov velja: vsaka beseda 65 centov; zaradi natančnosti je treba upoštevati tudi hišno številko in zadnjo pošto, ako se ista ne nahaja v kraju.

To sveto je dodati dnevnemu kurzu; manj od 50 kron ni mogoče poslati in ne več kakor 10,000 K. Brezžične pošiljke gredo vse v Nemčijo, od tam se pa pošiljatev denarne nakaznice po pošti na zadnje mesto.

Natančno smo poizvedeli, da take pošiljke dosepejo primeroma hitro za sedanje razmere in je mogoče dobiti odgovor nazaj, da je bil denar izplačan v 20 dneh. Zgoditi se pa kaj lahko, da pošiljatev traja tudi dalj časa in to, ako se napravijo napake pri brezžičnem brzojavu; denarja se ne more izgubiti, pač pa je mogoča zakasnitev, ako se urine kje kaka napaka.

Kdor želi poslati na ta način denar v staro domovino, mora natančno napisati naslov in dodati: pošilje naj se po brezžičnem brzojavu.

FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kozaki so baje na Ogrskem. Vroč boj pri Baranovičih.

IZ BUKAREŠTA JE DOSPELA V LONDON BREZŽIČNA BRZOJAVKA, DA SO KOZAŠKE PATRULJE PREKORAČILE KARPATE TER VDRLE V OGRSKO NIŽINO. — KO SO NEMŠKE ČETE HOTELE PREKORAČITI REKO STYR, SO JIH RUSI ZAPODILI V BEG. — NEMCI POROČAJO, DA SO SE MORALI RUSI V GALICIJI UMAKNITI ZA SEDEM KILOMETROV. — BITKA PRI KOLOMEJI.

Rusija se je dolgo, dolgo časa pripravljala na ofenzivo, katero je uvedla pred dobrim mesecem. Na fronto je spravila ogromno množino vojakov in jih preskrbela z najboljšim vojnim materialom. Vojaki so samo čakali ugodnega trenutka, da zopet napadejo in si osvoje ono ozemlje, katerega so že dvakrat izgubili.

Nemčija je imela večino svojih vojakov pred Verdunom, Avstrija je pa uporabila vse svoje sile, da je zamogla stopiti v ofenzivo proti Italjanom. Ko se je to zgodilo, so začeli Rusi napadati in so v kratkem času dosegli nevrjetno velike uspehe.

Rusi imajo na avstrijsko-nemški fronti tri armade. Prva se bori z armado nemškega generala Hindenburga, druga z armado generala Linsingena, naloga tretje, kateri poveljuje ruski general Lešicki, je pa prodrati v Ogrsko nižino.

Ta tretja ruska armada je primeroma največ napredovala. Prej nego v treh tednih je osvojila celo Bukovino. Ko je padlo zadnje bukovinsko mesto Kimpolung, so se začeli Rusi pripravljati na pohod v Ogrsko nižino.

Med Bukovino in Ogrsko je Karpatsko pogorje, preko katerega vodi nekaj zelo visokih prelazov.

Avstriji so te prelaze močno zastražili, toda kot je razvidno iz zadnjih poročil, se ruski premoči niso mogli vstavljati.

London, Anglija, 5. julija. — Neka brezžična brzojavka iz Bukarešta poroča, da so kozške patrolje vdrle preko Karpatov v Ogrsko nižino. Kozaki so prodirali iz Kimpolunga. Prerežali so skoraj vso brzojavno in telefonsko zvezo ter uničili nekaj municijskih skladišč.

Petrograd, Rusija, 4. julija. — Uradna poročila o bojih na zapadni fronti se glasi:

— Jugozapadno od jezera Naroč so začeli Nemci z vso silo napadati naše postojanke. Bitka se je vršila cel dan in celo noč.

Proti jutru drugega dne so se približali našim pozicijam, nakar so se pa morali takoj umakniti.

Pri Smorgonu smo vjeli več nemških vojakov ter zaplenili nekaj strojnih pušk.

Severozapadno od Baranovičev se bije že več dni silno vroča bitka, v kateri igra glavno ulogo artilerija. Pri neki priliki smo vjeli 50 častnikov in 150 mož.

Ob dolenjem teku reke Lipe se boji nadaljujejo.

Med Dubnom in Sokolom smo pognali sovražnika z velikimi izgubami v beg. Vjeli smo skoraj tisoč vojakov in zaplenili pet strojnih pušk.

Sovražnik je poskušal pri vasi Lipi prekoračiti reko Styr, kar se mu pa ni posrečilo. Severovzhodno od Baranovičev smo zavzeli dve vrsti nemških jarkov.

Pri večrajšnjih spopadih sta padla polkovnika Fedorov in Sokolov. Polkovnik Adjev je umrl na zadobljenih ranah.

Dunaj, Avstrija, 4. julija. — Vrhovno poveljstvo avstrijske armade naznanja, da bitka, ki se vrši pri Kolomeji, ne bo še tako hitro končana. Avstriji uspešno prodirajo pri Tlumaču.

Berlin, Nemčija, 4. julija. — Vrhovno poveljstvo nemške armade poroča, da so Nemci v Galiciji slavno zmagali. Rusi so se morali na šestnajst kilometrov dolgi fronti pri Tlumaču za sedem kilometrov umakniti.

Tozadevno poročilo se glasi:

Armadska skupina generala Hindenburga: Po vročem artilerijskem obstreljevanju so začeli Rusi napadati naše pozicije pri jezuru Naroč in pri Smorgonu. Kljub vsestranskemu prizadevanju so bili njihovi uspehi zelo malenkostni. Imeli so jako velike izgube.

Armadska skupina princa Leopolda: Rusi so napadli na par točkah našo fronto. Napade smo z lahkoto odbili ter vjeli 13 častnikov in 1,800 mož.

Armadska skupina generala Linsingena: Rusi so poslali na našo fronto ogromno množino vojaštva. Vnela se je vroča bitka, v kateri smo bili mi zmagovalci. Sovražnika smo pognali v beg in si osvojili nekaj ozemlja.

Armadska skupina generala Bothmera: Jugovzhodno od Tlumača smo pognali Ruse na šestnajst kilometrov dolgi fronti za sedem kilometrov nazaj.

V Galiciji je položaj neizpremenjen.

Mi se pripravljamo na splošno ofenzivo, katere naloga bo pregnati Ruse iz Bukovine.

"GLAS NARODA"

(Slovensko Dnevno)

Ovred and Published by 1916

SLOVENIAN PUBLISHING CO.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation

and addresses of above officers:

22 Cortlandt Street, Borough of Man-

hattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in

Canada \$3.00

pol leta \$1.50

celo leto za mesto New York \$4.00

pol leta za mesto New York \$2.00

Evropa za vse leto \$4.50

pol leta \$2.25

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan

izvenredni nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and

Holidays.

Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne

priobčujejo.

Denar naj se blagovito pošilja po

Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov pro-

sim, da se nam tudi prejšnje bi-

livališče naznani, da hitreje naj-

demo naslednika.

Dopisom in pošiljatkam naredite ta-

naslov:

"GLAS NARODA"

22 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

26. julij se bliža.

Rojaki, mesec julij je nastopil.

Ozrno se malo nazaj, kako je bi-

lo pred dvema leti meseca julija.

Na dan svete Ane, dne 26. julija,

je z žandarji začeli goniti ljudi

iz cerkva.

Na vprašanje, zakaj vse to in s

kakšno pravico, so dobili odgovor,

ki je vse petresel: — Vojna je.

Čast države se mora rešiti! — Dr-

žava je v nevarnosti.

In šli so, kar je tako veleval naj-

višji ukaz. — Doma so pustili ma-

tere, žene, otroke, dozorevajoča

polja, živino v hlevu, in sploh vse,

na kar je bilo s tako zelo veliko si-

lo navedeno vse njihovo življenje.

Šli so žalostni, do skrajnosti po-

trti, vendar je v njihovih sreih

žarek upanja: kmalo se bomo

vrnili ovenčani s slavo in častjo in

zopet bomo živeli ravno tako za-

dovoljno življenje kot smo ga prej.

Boljša bi bilo, če bi ne imeli te-

ga upanja. Zakaj najstrašnejše je,

če se človeku v hipu razblinijo sa-

nje, in če ga poči kruta istina z

vso silo v obraz.

Šli so in ni jih več nazaj. — O-

gromno število jih je umrlo nasil-

ne smrti. Njihovi grobovi so sko-

raj po vsej vzhodni Evropi.

Svojo kri so prelivali in prelili

v Srbiji, Galiciji in na Rusko-Polj-

skein, v severni Franciji in v rod-

ni zemlji Slovenci. Ne na stotine,

na tisoče je bil grob. In čim da-

lje je grob, tembolj je hrepenel

po domovini oni, kateri zdaj počiva

v njem.

Vrnili se jih je malo. — Pohab-

ljeni so, bolni, nezmožni za delo.

Premislite žalost očeta delavca, ki

je izgubil roko. — Prepričani smo

pa, da mu ni za izgubo roke tako

težko, kot mu je težko, ko vidi

svoje drage v lakoti in revščini, pa

jim ne more pomagati.

Ne zanašajmo se na obljube za-

vezniških držav, ne zanašajmo se

na obljube Avstrije in Nemčije.

Niti zavezniški, niti Avstrija in

Nemčija, nam niso napravili v tem

času ničesar dobrega.

Vzeli so in jemali so, kar je bilo

za vzeti, in povračilo nam ni pa ni-

večje zadoščenje. — Ako ga ne re-

šimo, kljub temu, da napremo vse

moči in uporabimo vse sile, ne bo

naša krivda.

Poskušati pa moramo, zato, ker

smo ljudje, Slovenci in bratje naj-

večjih trpinov.

Na delo, ameriški Slovenci!

Na delo, 26. julij se bliža!

V pojasnilo.

V št. 152. G. N. pod naslovom

"Naša pesem" naznanja Franc

Perko, da se je v Park Hillu, Pa.,

ustanovilo pevsko društvo. Da pa

ne bodo cenjeni bralci G. N. na-

pačno informirani, hočem stvar

pojasniti.

V Park Hillu pevsko društvo

ni. Jakob Kos ima svojo hišo, ne

pa dvorano; jaz sem bil že v nje-

govem stanovanju, pa nisem videl

nobene dvorane. Resnica ni, da

sta pri omenjenem društvu Andrej

Vidrih ter Kveder, kajti, ako ni

društva, tudi zraven ne moreta

biti: kolikor je meni znano, Al.

Kveder se pevec ni.

Neumnost je javnost slepariti,

da družstvo nastopilo 3. sept.

v Johnstownu, Pa., na koncertu slo-

venskih pevskih društev.

Kdor količkar pomisli, bi moral

prelepo idejo pozdravljati, ne pa

si iz nje noreca biti.

Josip Sladki, da si je Hrvat, več

deluje za slovenski napredek v

Conemaughu, kot pa prismojeni

dopisnik.

Kar se tiče moje osebe, povem,

da sem se preselil iz Frugality,

Pa., v Conemaugh, Pa.; naj mi vsi

fisti, kateri so mi pisali, da bi jih

veselilo, da bi jaz k njim prišel,

oprostijo, kajti denarne razmere

mi niso dopustile, da bi tako da-

leč šel. Jaz sem tukaj pri slov.

pevskem društvu "Bled" kot o-

skrbenik.

Nisem pa noben pevovodja v

Park Hillu, ampak le večletni pe-

vec. Povem pa tudi, da ako bi jaz

šel tja, odkoder so mi pisali, ozi-

roma me vabili, bi pazil, da ne bi

delal razdora kot ga dela dopis-

nik. Za dokaz naj služi pevski od-

sek društva "Vihar" v Dunlo,

Pa., kateremu nisem bil pevovod-

ja, ampak le predsednik in kot

predsednik sem tudi pazil, da ni

bilo pri društvu nobenega spora

ali pridušanja, kar člani danes

lahko povedo.

Lazjivemu dopisniku tudi po-

vem, da ni potreba njemu društev

opozarjati zaradi koncerta; mi ho-

mo že skrbeti, da bode prav ter

da se bo stvar lepo završila.

Ker se mi pa dozdeva, da Franc

Perko ni pravi dopisnik, rečem to,

da ako ni on pisal, potem upam,

da bo toliko moža, da bo enkrat

za vselej vstavlil izrazbo svojega

imena.

Nadalje povem in obljubim, da

ostanem zvest član in pevec slov.

pev. izobr. društva "Bled", če se

prav oni dopisnik — in vsa njego-

va eventualna laži in nesloge pol-

na banda — na glavo postavi.

Se dobijo ljudje, ki imajo pač

slabo vest!

Avg. Samec,

326 R. R. St., Conemaugh, Pa.

Opomba uredništva: — Rojake

prosimo, da ne delajo takih nesla-

nosti. To vendar niso smešnosti,

temveč čisto resne stvari. — One-

ga dopisnika iz Park Hilla opo-

zarjamo, da se v bodoče prej pre-

misli, predno zopet kaj takega na-

merava.

J. S. K. J.

Čas je, da se začnemo resno pri-

pravljati za našo konvencijo. De-

legatje, ki ste bili izvoljeni, da bo-

ste zastopali svoja društva, pero

v roke in povejte svoje mnenje!

Jaz sem se namenil, da se neko-

liko izrazim.

Nisem bogve kakšen mojster v

pisanju, toda povedal bom vseeno,

kaj mislim, če prav nisem sig-

uren, ako bo kdo odobraval ali ne.

J. S. K. J. je bila pred časom

najbolj razvijajoča se Jednota;

to v finančnem oziru, kot tudi z

oziranjem na članstvo.

Zdaj so pa rojaki skoro popol-

noma prenehali pristopati. Vzrok

temu bo menda prekinjeno nase-

ljevanje iz stare domovine, drugo

pa tudi — to je moje mnenje —

je premalo agitacije.

Za agitacijo je neobhodno po-

trebno, da se ustanovi lastno gla-

silo; saj zdaj imamo že menda do-

vo društvo majhno, da ne bo mo-

glo shajati, ako bo kar naenkrat

cel kup bolnikov.

Če ostane pa centralizacija, bo

pa ravno nasprotno; čimbolj bo

mo delovali eden za drugega in se

drug za drugega žrtvovali, tem-

bolj sigurni smo si.

Pač pa je nekaj drugih stvari,

katerih je treba prej malo bolj na-

tančno premisliti.

Poskodbne in odpravnine odpla-

čuje naša Jednota previsoko.

Odpravnino naj bi se plačevalo

iz smrtniškega sklada, ako to

postavbe dopuščajo, kajti jaz ne

vem, ali dopuščajo ali ne.

Bolniška podpora naj ostane

\$1.00 na dan. Dobro bi bilo, da bi

se uvedlo tri razrede; tako, da bi

se lahko član zavaroval za \$1.00,

\$2.00 in \$3.00. Razume se, da bo

moral član, ki bo opravičen za

\$2.00 ali \$3.00 bolniške podpore,

več plačevati.

Usmrtnina se naj — po mojem

mnenju tudi — uvede v tri razre-

de, namreč \$250.00, \$500.00 in

\$1000.00.

Veliko je še drugih točk, ki bo-

do morali biti rešene prejšilicej.

Ena izmed teh je tudi ona glede

članov v stari domovini. Do danes

se ni še noben tozadevno izrazil.

Zato naj bi jaz brate prosil, da se

kaj tozadevno izrazijo.

Povejte, kaj mislite, naše sedaj-

no glasilo bo gotovo vse priobči-

lo; s tem si bomo olajšali zboro-

vanje.

Frank Fortuna,

delegat dr. sv. Alojzija št. 28.

Amerikanci napram Nem-

cem.

Gottlieb von Jagow, nemški dr-

žavni tajnik za zunanje zadeve, je

nekemu ameriškemu časnikarske-

mu poročevalcu podal sledečo iz-

javo:

"Vsak zastopnik ameriških čas-

nospisov je se nam povedal, da je

ameriška javnost zelo željna zve-

diti čisto resnice o vojni in dobiti

iz vseh dežel poročila, ki bi popol-

noma odgovarjala resnici.

"Nemška vlada je takoj pričel-

kom vojne obljubila, da bo dala

na razpolago svoj kabel, katere-

ga se bodo lahko ameriški časni-

karki posluževali in pošiljali v A-

meriko neocenovana poročila.

Toda pozneje je bila zveza potom

kablja pretrgana, naker je nem-

ška vlada ponudila Amerikancem,

da bo ona na svoje stroške popra-

vila kabel in da bo predsednik

Wilson na onem koncu lahko na-

stavil cenzorje, ki bodo prej pre-

pregledali vsako poročilo.

"Amerikanci niso smatrali za

vredno, da bi se na to našo ponud-

bo ozirali.

"Ko so naši Zeppelin napadli

London, ki je utrjeno mesto, pol-

no vojaštva, topov in različnih

proti-zeppelinjskih sredstev, je

ameriško časopisje prinašalo član-

ke, v katerih je nas nazivalo

"Hune" itd.

"V drugem slučaju pa, če kak

zavezniški zrakoplovec napade z

zraka kako nentrjeno vasico ali

mesto, v katerem ni niti enega vo-

jaka, niti enega topa in pobija

otroke, žene in stare može, je ame-

riško časopisje tiho ali kvečjem

prinese majhne novice; o kakem

kritiziranju se ni govora.

"V ameriških listih berem pri-

občena pisma raznih čitateljev,

v katerih se zgražajo nad vojena-

nem Nemčije, nikdar pa še nisem

čital, da bi se kdo zgražal nad an-

gleškim, francoskim ali ruskim

vojevanjem. Ne vjemam, da do-

tični časopisi ne dobe nič takih pi-

sem, iz česar morem seveda skle-

piti, da vržejo ameriški uredniki

takša pisma v koš.

"Nedavno se je

Z Belokrajine.

Spisal dr. Janko Lokar.

(Nadaljevanje).

Žive se Belokranjci od poljedstva, živinoreje in vinarstva, ki se pa kljub ugodni legi in zemlji ne more razviti zavoljo slabega izvora. Dosti ne potrebujejo, ker so skromni. Meso jedo le ob večjih praznikih in kvečemu še ob nedeljah. Začinjujejo si z mastjo in lojem, a tudi brez zabele jedo. Izjemno delajo zopet Poljanci, ki si privoščijo mesa tudi ob delavnikih. Priča tega je razmeroma veliko število njihovih mesarjev. Razvala jih je trgovina po Nemškem. Sicer je Belokranjec zadovoljen, če ima polič vina in kos ovenega kruha. Njegova navadna hrana je krompir, zelje, korenje in debelač. Neki osebenik v Kotu ob Kolpi je izrekel nekako zelo značilne besede: "Ko bi bil jaz cesar, bi jedel samo slanino in ajdovo povitico".

Kakor sem že omenil, si služijo v zadnjem času kruh precej v Ameriki. Nekateri hodijo tudi na Hrvaško, v Bosno in Hercegovino, tesarji in hiše stavljajo; drugi so zopet nemški karjeri, to se pravi: s kosom na hrbtu prodajajo po vaseh od hiše do hiše razno drobnarijo, kakor robce, nogavice, nože, vrvice za čevlje, sladkor, vžigalnice, niti, šivanke, glavničke, ogledale, orglice in podobno. Nemški karjeri pa po goratih krajih Koroskega (tu so prodajali prej na steklo slikane podobice), Zgor. Stajerskega, Solnogradskega, Dolenjskega in Gorenjskega Avstrijskega, Češkega, ... a največ belokranjskih nemških karjerov zahaja na Bavarsko in v Švico. Kruh je trd in zaslužek zavisen od tega, kako se preživlja nemškar. Čim več strada in čim bolj se ume potiskati brezplačnih prenočišč pri dobrih ljudeh, tem več denarja prinese domov. Nemški karjeri odhajajo z doma na jesen, po končanem delu, in se vračajo na pomlad, tesarji so pa pozimi doma. Ker nosijo nemški karjeri težke kose, dobe vsi neko posebno hojo, po kateri se lahko takoj spoznajo.

Tesarjenje prinaša manj kot nemški karjenje, dasi slove nekatere belokranjske vase po spretnih tesarjih, tako na primer Grič, Dobljici, Jerneja vas, Dragovanja vas, zlasti pa Finki in Tanča gora.

Tudi ameriški kruh je trd. Po mojem mnenju Amerika Belokranji več škodi kakor koristi, in veseli me, da so istih misli in nekateri preprosti Belokranjci, zlasti bivši Amerikanci. Brez ozira na to, kar sem že povedal, da se namreč belokranjski Amerikanci neradi poprimajo poljskega dela, kadar se vrnejo, — nekateri se ka vsled pohabljenosti sploh ne morejo poprijeti, — jim tudi sicer ne zaleže tuji denar, kar jim ga se ostne, še odštejejo stroške za vožnjo tja in nazaj. Ker odidejo najboljši, pa primanjkuje doma delavcev, ki so zaradi tega zelo poskočili v ceni. Polje se obdeluje slabo in postaja nerodovitno. Nekaterim se ga celo ne ljubi obdelovati. Človeku je kar težko pri srcu, ko vidi tu tuintam sredi poletja najlepše njive prazne. Še celo toliko se ne potrudijo, da bi pokosili travo, ki je zrasla sama od sebe. Rajši kupujejo žive zrase in za živino. Krivo je temu edino to, da se zanašajo več na Ameriko. V tej lenobi, bodisi veliki ali majhni, pa trpi npravo življenje, zlasti zakonska sreča. Moški pušajo žene same doma, čisto že teden po poroki, in živijo sami v daljnem svetu. O troci nimajo brez očeta pravega nadzorstva, ker se mater ne boje. V mladih letih začno pohajkovati, kaditi in piti. Za delo jim ni, saj je Amerika. Večkrat jim dajejo pri pijaci potuho celo matere same, ki se vdajajo v svoji brezskrbnosti alkohol. Za delo jim ni, saj je Amerika. Večkrat jim dajejo pri pijaci potuho celo matere same, ki se vdajajo v svoji brezskrbnosti alkohol. Za delo jim ni, saj je Amerika. Večkrat jim dajejo pri pijaci potuho celo matere same, ki se vdajajo v svoji brezskrbnosti alkohol.

Tudi otroci imajo svoje vraže. Za ptičja gnezda si ne povedo nikdar pod streho, ker pridejo sicer nad mladice mravljinice. Kdor pa gre na Gregorjevo pred solnčnim vzhodom nabirat na tualo tresek, najde vsa gnezda.

Zdravijo se Belokranjci tudi na lastne načine. Če se n. pr. kdo pretegne, mu povežejo na popok ali v njegovi bližini na trebuh navadno kupico. Da se prime bolje koke, nakapajo nanjo nekoliko gorke svečice, ki jo postavijo pod kozarec. Ker zadnja porabi kisik, je zunanji zračni pritisk tolik, da tlači trebušino v kupico. Te ne odtrgajo, ampak jo puste stati, dokler se ne prevrne sama. Včasih traja to pol dneva.

Za uspešno sredstvo zoper jetiko smatrajo mast zaklanih psov. To si svro in jo pijo. Kaj radi hodijo k nekaterim babam, ki so na glas kot zdravnice ali vedežice. Najostudnejša vraža je ta, da je treba odreti žival na živem, ako hočemo dobiti od nje uspešnega leka. Jako dobro pa poznajo zdravilno moč posameznih rastlin.

Izmed belokranjskih praznih ver omenim še sledeče: na badnik ne sme priti prva v tujo hišo ženska ampak moški, ki dobi rakijske. Nekateri hiše naprosijo kakega moškega, naj ne pozabi priti rano k njim. Če bi prestopila ženska prva prag tuje hiše, bi ne nesle kosa. Na pust je pa narobe. Tu mora priti ženska prva in plesati v hiši. Potem je repa debela. Na badnik se tudi ne sme sedeti na mizi, ker dobiš potem na sedalu preveč tvorov.

Moški so na Belokranjskem žilave, vitke, visoke, redkeje, srednje velike postave. V ravlini (Polj-

ci) so za spoznanje nižji od onih, na hribovitim svetu. V obraz niti pravi Belokranjci debeli, ampak imajo izrazito koščeno obličje. — Izvečine so zarjaveli, ne rdečih lic. Oči so temnorjavih, prav redko sivih; lasje so jim črne ali kostanjeve barve. Brade ne nosijo kakor sosednji Kočevarji, pač pa brke, katerih si nikdar ne brijejo. — Ženske so visoke, zelo krepke rasti, temnorjavih oči in polnih prsi. Lase imajo temno-kostanjeve, pogosto čisto črne. Nekoliko svetlejši las so nekateri otroci, ki pa dobe z leti večinoma temnejšo barvo. Belokranjci imajo kot dekleta še precej okrogla, tudi rdeča, ne samo zarjavela lica, kot žene pa obledijo in ovenejo po navadi naglo. Uničuje jih pač težko delo.

Rod je torej zdrav in postaven. Nekoč mi je rekel neki Tančan: "Slab mož, ki ne more izpiti 'ferklja' (1½ litra) vina, stoječ bos na snegu". Največji belokranjski korenjak zadnjih let je Zupurje Lovretič (po domače Brele), kovač po poklicu, ki se pusti za polič sladke kapljice suvati z žrdjo v trebuh in skozi za isto ceno črez širake in globoke prepadnice. Če so Belokranjci v družbi, so radi veseli. Zdravje in drugih psmi znajo polno. Tudi sami radi pojejo. Poleg mehkih, pogosto sentimentalnih lirskih pesmi imajo tudi junaške o kraljeviu Marku, o carju Lazarju, o hajdukih in drugih osebnostih. Pa te pesmi že izgubljajo. Mladi ženski svet, ki bi jih moral peti svojim otrokom, jih ne pozna več in poje namesto njih z navdušenostjo razne cerkvene ali vsaj pobožne.

(Dalje prihodnjič).

Načrt za trajen svetoven mir.

Vsak, kdor misli, da so sanje apostolov za svetoven mir, le prazne sanje in nič drugega, naj bere knjigo "Prelevljenje Evrope", ki jo je spisal dr. Alfred H. Fried iz Avstrije.

On je knjigo spisal v nemškem jeziku, ki je bila pa nedavno prevedena na angleščino in jo založila neka knjigarna v New Yorku.

Dr. Fried je eden najznamenitejših in najuglednejših mirovnih apostolov, ki je dobil l. 1911 Nobelovo mirovno nagrado.

On pravi, da je ta vojna prinesla možnost, da bo enkrat nastal trajen svetoven mir; pravi, da niso imeli pacifisti še nikdar toliko upanja, da se bodo njihovi ideali uresničili, kot ga imajo ravno zdaj, ko vojna z vso ljutostjo besni in zahteva tako velike žrtve.

Velika ura za pacifizem je prišla, — piše Fried in slika Evropo, kot očističeno in na novo postavljeno zemljo, sezidano na trdnih podlagah itd.

Dr. Fried polaga največ interesa za svoje ideale na Združene države; pravi, da bodo Združene države igrale veliko vlogo v tej stvari.

Združene države, pravi avstrijski pacifist, so za svetoven mir že veliko storile. To svojo izjavo polaga na panameriško Zavezo, ki je po njegovi sodbi zaslugu Združenih držav, ki je napravila med ameriški republikami veliko medsebojno sporazumljenje in tako preprečila vse močnejše vojne, ki bi sicer popolnoma lahko izbruhale med eno ali drugo južno srednjo ali severno-ameriško državo.

Evropa — pravi Fried — si bo morala vzeti za vzgled panameriško Unijo.

"Panevropska Unija" se, pravi dr. Fried, —

— V tem ni mogoče kako prazna fantaziranje, — on odločno izjavlja. — Pravi, da je popolnoma prepričan, da se njegove in baronice Suttnerjeve ideje popolnoma lahko vresničijo. (Baronica Suttner je pisateljica knjige "Doli z orožjem", kot je citatljem gotovo že znano.)

Dr. Fried ne misli mogoče, da se bo ta panevropska unija vresničila takoj po končani vojni.

On pravi, da se bo moralo — med zamirajočimi odmevi gromenja topov in med prihajanjem trajnega svetovnega miru — še marsikaj drugega storiti.

On ni bil pikar in tudi zdaj ni za nemške ideje, istotako tudi ni za zavezniške; on pravi, da se mora odpraviti vse, kar je bilo v preteklosti, kar je v sedanjosti in si zamisliti nove načrte za bodočnost.

On navaja sedem točk, ki so

predpogoj za vresničenje panevropske Unije in za njen obstoj ter da se ne bo moglo v bodoče več delati takih grozovitih napak, ki so povzročile že toliko in toliko vojn.

Te so:

1. — Predruženje evropske diplomacije.

2. — Odpraviti se bo moralo starodobne vlade.

3. — Premeniti se bo moralo sedajni sistem mednarodnih zavez in pogodb.

4. — Splošno razoroženje; vojske ali kakke druge moči se bo moralo držati le toliko, kolikor zahteva vzdrževanje domačega miru.

5. — "Natakni se bo moralo nagobitične" raznim kričačem in podpihovalec, zlasti pa gotovemu časopisju.

6. — Odstraniti se bo moralo vse "moralne smeti", katere bo pustila za seboj vojna.

7. — Vstanoviti se bo moralo mednarodno justico.

Sedajna diplomacija je prokletstvo za človeštvo.

Glede predruženja evropske diplomacije piše dr. Fried:

"Sedajna diplomacija je največje zlo za človeštvo. Izbruh sedajne vojne je postavil svet pred oči, kaj je vse diplomacija povzročila. Vsak človek mora videti in tudi zahtevati, da se diplomacija predruži od nog do glave.

"Nikdo, ki more misliti s svojimi možgani, ne more reči, da je to prav, da pet ali deset oseb odloči, če bo prišlo pet ali deset milijonov ljudi ob življenje.

"Tak sistem dananjše diplomacije ni več primeren današnjemu času in današnjemu človeštvu.

"Človek bi mislil, da ga ni človeka, ki bi mogel tako odgovornost sprejeti na svoje rame, toda zdaj imamo dokaz, da se dobe še ljudje, ki so pripravljeni razpolagati z glavami milijonov in milijonov.

"Vse diplomatične spletke so se do danes vršile tajno; in dotičniki, ki imajo to v rokah, pravijo, da je ta tajnost v interesu države itd.

"Toda ljudje nikakor ne ljubimo te tajnosti, ker vemo, da dotičniki vsako minuto riskirajo z našimi življenji.

"Toda diplomatične tajnosti niso edina nevarnost. Velika nevarnost je tudi tista staroveška diplomatična čast, katero se ne more obdržati in rešiti le s prelivanjem krvi.

"Kdor je bral različne 'bele papirje', v katerih se diplomati posameznih držav perejo, je videl, da je bila usoda narodov, ki so živeli zadovoljno in srečno, odgnali ljudi v boj za puhlo in nevisna od diplomatov, ki so gledali le na svojo čast, na svoj ponos in na svoj ugled. Smehljaje so zavrnili vsa posredovanja in pogladi ljudi v boj za puhlo in neosnovano stvar."

Staromodne vlade so zavezne sedajne diplomacije.

Glede druge točke, namreč glede staromodnih vlad, — pravi, da so sedajne vlade najboljše zavezne sedajne diplomacije.

Pacifisti — večkrat ponavlja dr. Fried — so mogoče sedajnega časa, ki bi morali voditi svetovno diplomacijo.

Mednarodne zaveze.

Glede sedajnih mednarodnih zavez in pogodb pravi dr. Fried sledeče trezne besede:

"Takozvane mednarodne zaveze se ne more odpraviti na kak priprost in lahko umeven način. Niti po vojni ne bo šlo, ki bi z lahkoto odpravile te zaveze. — Med naredi bo težko odpraviti to zlo, kajti samo kaka mogočna država mora izhajati, ne da bi bila v kakršnikoli zavezi z kako drugo državo ali državami.

"Vendar navsezadnje tudi ne bi bilo tako zelo težko, — ako bi bila to splošna volja.

Zaveze le izrodki današnje diplomacije.

"Spomniti se je treba, da so sedajni 'sovrzniki' bili v vojnah prejšnjega stoletja večkrat zaveznički. Danes pa nekdanji — sovrzniki — stojijo skupaj in uničujejo svoje svoječasne zavezničke.

"Že zdaj se sliši v Nemčiji govorjenje, da se bo Nemčija po sedajni vojni takoj združila z nekimi svojimi sedajnimi sovrzniki, ki je zdaj z dotičnim nemškim sovrznikom zaveznik.

"Ako se zgodi, kar je navedeno v prvih dveh točkah, potem ni skoro ničesar, kar bi nasprotovalo tretji točki.

"Nekaj faktičnega je, da bi ne bilo treba, da bi bila vseevropska Unija, politična, kajti ne bilo bi najmanjšega vzroka, da bi bila taka.

"Ako bi bili vsi narodi združeni, ne bi bilo nobenemu dane prilike, da bi drug proti drugemu rovali. Politika bi, kar bi bilo posledica take Unije, popolnoma izgubila in vsled tega bi bila vsaka vojna čisto nemogoča.

"Vesoljna evropska Zaveza bi imela brezdvoma ugodne posledice na ekonomično in socialno življenje.

"Taka Zaveza bi napravila nekako ugodno ozračje za vse one 'naredbe', ki se jih je napravilo v Haagu in bi postale v resnici tisto, kar bi morale biti.

"Konferenca v Haagu, ki so se že vršile, bi postale končno upoštevane vredne in organiziran svet bi jih podpiral s svojim odobravanjem."

Militarizem.

Z ozirom na razoroženje Fried piše:

"Oboroženje je posledica — mednarodnega nerada. Oboroženje narodov je isto kot je bilo nošenje orožja pri posameznikih v dobi brezpostavnosti pri posameznih narodih.

"Kot so posamezni člani posameznih narodov odložili orožje, ki je zavladal v poedinih narodih mir, tako bi tudi vsi posamezni narodi odložili orožje, ako bi se svet mednarodno organiziral, ko bo zavladal mednarodni mir.

"Vse izdelovalnice orožja — kajti orožje in streljivo bi se še vedno potrebovalo, seveda v drugačne namene kot danes — bi morale pa imeti pod kontrolo, oziroma bi jih morale lastovati posamezne vlade, da ne bi tako gotovi ljudje, ki delajo zdaj v času vojne ogromne dobičke, — ščuvali za vojno."

Vojnim alarmistom bo treba zamašiti usta.

Dalje pravi dr. Fried, da bi se moralo zamašiti usta vsem kričačem, ki bi ščuvali narode drugega proti drugemu in da bi se moralo vse časopise, ki bi imeli isti namen kot oni kričači, odpraviti.

On piše, da bi se moralo s takimi pojavi ravnotako postopati kot s kolero, difterijo ali tuberkulozo.

"Moralne smeti".

Glede "moralnih smeti", ki jih bo pustila za seboj vojna, pravi, da se bo moralo odpraviti vse, kar bo spominjalo na vojno; — odpraviti bo treba vse sovraštvo posameznih narodov do onih narodov, ki se danes žnjimi bijejo.

Mednarodna justica.

Najzadnejša, namreč sedma točka, bi bila pa temelj vsemu temu, pravi dr. Fried. Mednarodna justica bi bila za organiziran svet isto, kar je zdaj justica posameznih narodov za posamezne narode.

Dr. Fried dalje izjavi, da se more sedajne grozovite politične razmere v Evropi izboljšati oziroma odstraniti, le ako se bo sedajna diplomacija odločno in resno napadla.

Ako bi se enkrat to vresničilo, pristavlja Fried, potem bi bilo treba tudi sprejeti nekako doktrino, ki bi bila podobna ameriški Monroe doktrini.

Svojo knjigo zaključuje: "Prijetelj človečanstva se žalostno obračajo od Evrope, ki je zdaj oblita z krvjo. Toda prišla bo ura, ko bodo prihitali na mesto katastrofe in pričeli z delom. Mi bomo pa še nadalje upali, da bo njihovo delo doseglo njihov namen, da se bo tragična perioda človeške zgodovine končala in da se bodo pojavili za človeštvo srečnejši dnevi."

(N. Y. Times Magazine.)

Slovensko katoliško

podp. društvo sveto Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Sedež: FOREST CITY, PA.

Izposredništvo dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania;

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95 Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TACHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 482, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kan.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kan.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No. 2 Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Wilt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO

82 CORTLANDT ST NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:	Revolucija na Portugalskem —20
Rajski glasovi, elegantni vez s zaponi —70	Srečolovec —20
Rajski Glasovi, v usnje vez. \$1.20	Strelec —20
Rajski Glasovi, v platno vez. —45	Sv. Notburga —20
	Titanik —30
POUČNE KNJIGE:	Trojka, povest —50
Abecednik nemški —25	Turki pred Dunajem —35
Ahno nemško-angleški tolmač, vezan —50	Vojna na Balkanu, 13. svez. \$1.85
Berilo prvo, vezano —30	Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami —50
Berilo drugo, vezano —40	Zgodba o povikanju —30
Cerkvena zgodovina —70	Zgodovina slov. naroda 5. zvezek —40
Hitri računar —40	Zlate jagode, vez. —30
Pemmarica, nagrobnice Poljedstvo —50	Življenja trnjeva pot —50
Popolni nauk & šebelarstvu, vezan —1.00	Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjevega Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu) —70
Postrežba bolnikom —20	
Sadjereja v pogovorih —25	SPILMANOVE POVESTI:
Slovensko-angleški in angl.-slov. alovar —1.50	1. sv. Ljubite svoje sovrznike —30
Slov.-angl in angl.-slov. alovar —50	2. sv. Maron, kričanski deček —25
Trina uč in trtoreja —40	4. sv. Praški judek —20
Umna živinoreja —50	6. sv. Arumugan, sin indijskega kneza —25
Veliki slovensko-angleški tolmač —2.00	11. sv. Edeča in bela vrt-nica —30
Voščilni listi —25	12. sv. Prisega huronakega glavarja —30
Zgodba sv. plama —60	15. sv. Angelj suknjaj —30
ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:	KAZGLEDNICE:
Božični darovi —15	Newyorške & svetlicami —20
Don Kičot —20	humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po ducat po —30
Erazem Predjamski —35	20 slikami mesta New Yorka po —25
Fabiola —25	Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali —35
Gočevski katekizem —25	
Hedvika —25	ZEMLJEVIDI:
Hildegarda —25	Združenih držav mali veliki —25
Hirlanda —25	Balkanskih držav —15
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po —20	Evrope, vezan —50
Ilustrovani vodnik po Goranjakom —20	Vojni astenaka mapa —1.50
Izanami, mala Japonka —20	Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po —25
Jaromil —20	Avstro-Ogrske mali veliki vezan —50
Jerusalemaki romar —45	Celi svet —30
Knes črni Jurij —25	Velika stenaka mapa U. S. na drugi strani po celi svet —1.00
Krvna osveta —20	
Leban, 100 beril —20	
Malomestne tradicije —25	
Mešija, 1. in 2. svezek —45	
Mlinarjev Janes —30	
Na jutrotem —20	
Na različnih potih —20	
Nedolnostn preganjana in povelčana —20	
O jetiki —15	
Odvetniška tarifa —20	
Pavliha —25	
Pod Turkiim Jarmom —25	
Pregovori, prilike, reki —25	

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštne nakasnice, ali pošti li snamkah. Poština je pri vsaki pošiljki.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDruženih DRŽAVAH — NAROČITE SE NA NJI!

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or Box 57, Brad dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOULZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS CASTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Route 2, Burley, Idaho.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

J. SEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, šte. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, št. od društva Slovenec, šte. 114, Ely, Minn.

Vai dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri- tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Za križ častni in svobodo
zlato.

Spisal Starogorski.

(Nadaljevanje).

"Da, da... z mladim, brhkim in lepim dekletom je ušel star dedec Turkom. — Kaj pa misliš, grlica? Nisem ušel radi sebe, vraga, potem bi ne tvegat tako svoje glave. Ker pa vaju imam rad, sem storil to. Zato se ne boj! Star sem in starost je častitljiva. Drugače bi bilo, ako bi bil jaz Žarko. Seveda, tedaj bi me že Turki sedaj pekli na ražnju, ti pa bi gledala."

Vjerna je umolknila. Nakrat pa je djal roko na oči in pogledal pozorno. Pri tem so se mu razširile nosnice, kakor bi vohal smodnik.

"Po dimu smrdi!"

"Jezus Kristus!" vsklikne Kosenka. "Morebiti pustiš Holubčan v svoji jezi revežem selišča in jih mori!"

"Pustiš jih že", de mirno Vjerna. "Morebiti pa nima kaj, razum če najde kako kozo ali volka. Raja je pobegnila v gore."

Kosenka se je prekrizala.

"Počila si si že nekoliko, treba je, da greva naprej. Sicer sva že precej daleč, vendar je bolje, da sva še dalje", je menil Vjerna in nadaljeval: "Gospod Bog je imel posebne namene, ko je vstvarjal ta svet! Zdi se mi nekam tuj, ali uprav takšen, kakor bi bila že daleč v Rudokih planinah. Vendar je to šele začetek gorovja, če se ne motim. Ti nama je na desno, ker prihaja vojna dima z leve!"

In starec je jel silovito sopsti.

Kosenka ga je pogledala začudeno.

"Kaj sopeš, ded, tako silno, kakor bi hotel napraviti veter?"

"Tfu... Ali ti ne sopiš?" se je razjezil Vjerna. "Vrag bi ne sopel, ako besa zažigajo kočel! No, če bi mogel s sopenjem napraviti veter, sopel bi tako, da bi odpihnil vse Turke iz podjarmene zemlje!"

Zopet sta potovala, ali počasneje. Ponoci sta zanimala ogenj za kaka skalo, da bi spekla meso, nastreljeno na potu. Tako sta se tudi ubranila volkov. Vjerna je pred begom mislila na vse in se tudi preskrbel s strelivom. Ko je spala Kosenka, je stražil on; zadrževal je le proti jutru, ko se je deklica že naspala, da je lahko stražila.

Ko je tako stražil spečo deklico, se je spominjal raznih dogodkov. Koliko tužnih dni je še odmerjenih ubogemu narodu? Zasije-li kdaj dan svobode, vstane-li kdaj domovina? Odkar čuti moč v udih, preliva kri tlačiteljev; v raznih bitkah je bil večkrat ranjen, prelivaval je kri. In vendar je temu že dolga vrsta let, pa zboljalo se ni nič. Vstaja je hrumeča za vstajo, prinesejo jo samo solze in pustošila

krajino. Bode-li katera dala domovino to, kar ji je ugrabil krvolok, ho prinesla svobodo!...

In zamislil se je še globlje.

Kosenka pa je mislila na ubitega deda, mislila na svojega Žarka. Kje je neki sedaj? Ali misli nanjo? Tako ga ljubi! Cas je bil že tu, da ju zveže svečenik v ljubezni. Ali kakor vzame črni oblak kmetu njegov up, tako je kruta roka posegla med nju uprav v trenutku, ko sta se mislila za večno združiti. Razgnala ju je v lesove k volkom in jastrebom, da tukaj končata, razgnana, ne vedoč drug o drugem.

In deklica je tožno povesila glavo in solze so ji orosile oči.

Da ji prej preteče čas, je molila. In molitev ji je vtila v srce uteho, jo borila in vzbudila v nji nado, da najde Žarka. Kakor je bežala noč pred jutrom, tako je izginjala tema in žalost iz njenega srca.

Oh zori sta potovala naprej.

Tretji dan po begu, ko se je že večerilo, ju privede zložna pespot v neko globel, podobno podolgovati dolini. Iz daljave kakih dvesto korakov jima zažari rudi svit stražnih ognjev v oči.

Vjerna dene roko na oči in gleda. Nato reče veselo:

"Naši so... begunci!"

"Hvala Bogu, rešena sva!"

A nenkrat je tam pri ognjih nastalo vrvenje, slišali so se preplašeni kriki.

Vjerna se je stresel in objel Kosenko, kakor bi jo hotel čuvati.

"Mili Bog, to so Turki! Koljejo begunce!"

Niso še ju zasledili, ker jim je branila noč.

Vjerna ni dolgo premišljevala. Pljunil je in potegnil Kosenko seboj v strugo hudournika ter so stisnil pod brv, ki je peljala čez. Vsi zobje so mu sklepetali, dasi Vjerna ni imel navade, da bi se bal. Ta nenadni pogled na Turke ga je splašil, ker je mislil, da so to Holubčanov čete, ki so našle njegov sled. Da je Holubčan in njegova četa že davno pri Mohamadu, tega ni mogel vedeti.

"Ej, zločeda!" je mrmral.

"Spečijo me kakor ovna, in dasi je moje meso že staro, kakka hije-na in volje bi se vseeno obližovali pri tej pečenci. Gotovo me nabodejo na kol, kakor prašička na raženj. Tfu, vrag jih vzemi!"

Medtem je hrup ponehal in postalo je tiho.

Vjerna je napel ušesa. Nato je pomolil oprezno glavo izpod brvi in gledal proti ognjem, ki so bili pogaseni. In vzdih olajšanja mu je privrel iz prsi.

"Odsli so brez naju. Hvala Bogu!"

Vendar se ni zlezal izpod brvi, nego si nekoliko udobneje sedel in pogledal Kosenko.

Sele sedaj je zapazil, da je ble-da kakor vosek. Milovaje jo je božal.

"Sirotica, hudo si se ustrašila..."

A ne boj se, vse je v redu. Odsli so in tu naju več ne bodo iskali."

Deklica je vzdihnila.

"Ne dobili bi me živeli!"

Starec jo je pogledal.

"Ne dobili bi te, res je, zakaj prej bi morali zaklati Vjerna. A kar tako bi jim tudi ne šlo izpod rok. A če misliš s tem reči, da bi si storila kaj zalega, je to nespa-metna misel in grešna. Kaj pa naj stori Žarko brez tebe?"

Pri tem imenu so se vtili Kosenki solze po bledeh licih.

"Oh, Bog ve, če ga bom še kdaj videla!"

"No, no, ne vzdihuj! Še dodo-bra se ga nagledaš, nehvalež-nika."

"Ne, ded, on ni nehvaležnik."

"Tfu... ali sem rekel? In če sem rekel, sem rekel kar tako, da si mi ni kar po volji, da ga še ni s sokoli. Prav lahko bi zajel vso to zalego in jaz bi si oddahnil."

"Kako naj izve, da sva tukaj?"

Vjerna se je pogledal Kosenko.

"Tfu... res je!"

Nato pa se je vzdignil.

"Kosenka, ali si utrujena?"

"Ne."

"Ali bi lahko šla naprej?"

"Lahko."

"Potem pa ivera, zakaj tu osta-ti se mi zdi vseeno nekoliko pre-bližni."

Zlezla sta iz struge in nadalje-vala pot dalje v gorovje.

Nista še hodila dolgo, kar pri-me Vjerna deklico za roke. Sko-zi vejevje je prodiral lunin svit, da sta videla še dokaz jasno po gozdu.

"Ali si slišala?"

"Zdelo se mi je, da so koraki."

"Čuj, zopet!"

Poslušnila sta in res so se slišali koraki.

"Ali so naju zasledili?"

"Beživa!"

"Da, beživa!"

In hitela sta oprezno v drugo smer, tako oprezno, kakor se je lo-dalo.

Ali v tem zagrmil glas:

"Stojta!"

Vjerna pa je stresel z glavo kakor divja zver ter vlekel Kosenko za seboj in sopel kakor kovaški meh. Po glavi so mu švigale misli:

"Ustavim se, prav res, ustavim se, Kosenka pa naj beži naprej."

In otipal je samokres in jata-gan. Nato pa djal:

"Dohijo naju. Bolje pa je, da se zato potrudijo, kakor pa da na-ju vzamejo brez truda. Ti beži na-prej sama, jaz pa jih sprejemem. Da bom vljuden, na to se za-ne-si."

In Vjerna je v resnici obstal in potegnil jatan in samokres.

Preganjali so se mu približali tako, da bi jim lahko videl obra-ze. Bilo jih je pet.

Že je dvignil Vjerna samokres, kar ga je nenkrat spustil. Široko je izbulil oči, zakrilil z rokami in se zgrudil na kolena.

V tem ga je pograbil močna roka za vrat.

Vjerna pa se je že zavedel, se stresel z vso silo in vskliknil:

"Ne zadavi me!"

Pri tem glasu se je sklonil vod-ja te čete k Vjeruši in mu pogle-dal v obraz. Nato pa je zakričal, da se je razlegalo po celem gozdu:

"Vjerna... Vjerna... Vjerna... Vjerna..."

Vjerna pa je sopel od veselja in utrujenosti.

"Silno si me uplašil!"

"Nisem vedel, ker imaš to obloko."

Vjerna pa se je mahoma vzravnal in djal, kakor bi se nečesa spomnil:

"Kosenka je odbežala na-prej."

Vodja čete, jedva da je slišal ime Kosenke, je planil naprej in za trenutek nato se je vrnil, noseč v naročju deklico. Sirotica je one-mogla, ko jo je spustil Vjerna in se zgrudila na tla ravno v trenut-ku, ko je vodja zakričal:

"Vjerna... Vjerna..."

In ta glas se ji je zdel tako znan, da jo je prešinilo in ji vzelo vse moči.

In ta glas je bil Žarkov.

VIII.

Odkar je bila Kosenka ugrabljena in ni bilo po Vjeruši nikjer sledu, je bil Žarko ves otočen. Go-voril je malo, izogibal se je tova-rišev in čisto so ga zasledili, ko je sedel na skali in strmel v daljavo.

Slaviša se je trudil na vso moč, da se umide z Vjerušo. Po oni bitki pri Selcih je krenila četa vsta-šev nazaj v "orlová krila", nade-joje se, da najde ondi Kosenko in Vjerna. Pani ju bilo tam. Kaj naj počne? Kam sta pobegnila?

Žarko je vzdihal venomer:

"Oh, Jezus, Gospod Jezus!"

Slaviša je prepustil Žarku naj-jačjo vstačo, ki naj bi poiskali u-

bežnika in tudi sam je iskal. A povsod, kamor so prišli, so našli le nemo drevje, pogorišča, troh-neča trupla. Vasi Saleš in Dolo-vije je našel docela razdejani. Be-guni so mu povedali, da je bil tam sam Osvin-beg s svojo četo. In kam naj bi bil šel Osvin-beg? Go-tovo iz mesta in je požgal te vasi, zakaj Holubčan ni utegnil priti do sem.

In tedaj se je vnovič zmanjšal up, da bi bila ušla Kosenka in Vjerna-Turkom.

"Dobile so ju Osvin-begove če-te", je dejal Žarko in prsi mu je napolnila silna bolešt.

Slaviša, kojega četa se je že bi-la dokaj ojačila, je sprevidel, da treba potrkati na vrata mesta Te-tova in obesiti trinoga. Dogovoril se je z drugimi vstaskimi vojvodi in ti so bili takoj pripravljeni.

Završalo je nekaj tajinstvenega po Stari Srbiji in bližini so se ve-liki dogodki.

Vstaše je posebno vspodbujalo napredovanje rojakov ob črnogor-ski meji. Dasi so tam pomagali Turkom mohamedanski Arnavti (Albanci) zoper svoje brate krist-jane, vendar so morali bežati pred zmagujočo četo. Guslinje je bilo napadeno, ker so mislili, da dobe tam mutesarifa. Bil je tam, a je pravočasno pobegnil v Peč (turski Ipek). Tamošnji vstaši, ki so imeli svoje skrivališče v takozvanih "prokletih planinah", v delu se-vernih albanskih gor, so sklenili, da morajo na vsak način dobiti mutesarifa pečkega.

Kljub temu, da sta skaderski in skopeljski vali proglasila obsedno stanje, ni ponehala vstaja, ampak vplamtela se vse huje. Nasilnost, ropanje in pustošenje, katerega so opravljale turške čete še pred proglasitvijo obsednega stanja, se je sedaj podvojilo. Saj zanje ni veljal ta razglas, ampak za vstaše, za ljudi brez pravice.

Slaviša se je pomaknil že v vas Borovice in čakal drugih vstaskih čet, ki bi se imele sniti tu. Vrhovni poveljnik bi bil Slaviša. Hotel je razdejati Tetovo ter rešiti in osvetiti Kosenko, katerega se je po njegovih mislih nahajala že v be-govem harem.

Žarko pa še vedno ni opustil ogledov in poizvedovanj.

Zarja je vstajala na nebu, ko se je vračal od poizvedovanja. Sla-viša ga je pričakoval kakor pona-vadi, dasi je vedel, da se vrača prazen. Močno se je začudil, ko ga zagleda veselega in smejočega se. Žarko je zdiral k njemu in ga objel.

"Bratee, našel sem njo, njo, po kateri mi je umirala duša!"

V tem je zagledal Kosenko. Sla-viša je pogled nanjo tako prevzel, da od veselja in sočutja ni mogel govoriti. Molče ji je šel nasproti, molče ji stisnil roke in ji pogledal tako pristrano v njen blede obraz in njene črne oči, da je čutila, ka-ko je ginjen. Bog, ta grozen člo-vek, ki v klanju ni poznal milosti, katerega se je bal sleherni sovraž-nik, je bil mil in blag k nji. Da, solze so se lesketale v njegovih očeh...

Kosenko je tako prevzelo vese-lje, ker je rešena, da je izprva za-jokala, potem pa se jela smejati; saj ji je po bridkostipolnih urah zasijal zopet žarek sreče.

"Hvala Gospodu", reče čez tre-notek Slaviša, "da te je čuval in rešil! Povej, Žarko, kako si jo našel!"

Žarko pa je pokazal na Vjerna, ki je stal zadaj in ga Slaviša še ni opazil.

"Naj pove Vjerna, on to bolje ve."

(Konec prihodnjic).

II. II. von Schlicku, tovarnarju Bolgarskega Krvnega Čaja, ki je s sto in stotisoči bolnikov v stal-ni zvezi, je pisal naš rojak Aloj-zij Pančič, P. O. Box 589, Great Falls, Mont. sledeče pismo:

"Pošljite mi še dve škattji Bol-garskega Krvnega Čaja. Prva škattja mi je hitro pošla, ker smo ga trije uživali. Mene je popolno izdravil moje stare želodčne bolezni. Cel organizem mi je ta-ko okrepil, da se čutim zdaj po-polnoma zdravega."

Eno veliko škattjo Bolgarske-ga Krvnega Čaja, ki traja za 5 mesecev, pošljite za 1 dolar kamor-koli:

Marvel Products Co.

9 Marvel Bldg.

PITTSBURGH, PA.

Zemlja, kmetje in dom

v priznani prvi poljedelski državi Amerike
v državi Missouri.

Imam še nekaj kosov POCENI, in sedaj je moja za-dnja ponudba, da morete dobiti te zdolej navedene ko-se zemlje za posebno nizko ceno.

Rojak, vabim te, da prideš zdaj pogledat, in ako si videl že kdaj na svetu lepše trtje, ki je bolj zdravo in polno, potem je tvoj, kateri kos si sam izbereš od spo-daj navedenih, in sicer BREZ VSAKEGA CENTA PLAČE.

Našel boš tukaj polje, ki ga ni nikjer na svetu lepše-ga; vrtove, zelenjavo in rože, da se postavim v vrsto ka-terikoli države v Ameriki. Našel boš vsakovrstno sadje, ki je sploh, kot znano, preobloženo s sadjem.

Našel boš v bujni rasti vse vrste trave in detelje ter tudi vsakovrstno sočivje, kar si ga sploh kdaj jedel. Vi-del boš, da je krompir zrel koncem maja ali pa koncem oktobra, kadar ga pač hočeš saditi. Fižol je sajen dva-krat v letu, ako se pa hočeš pečati z vrtnarstvom, potem lahko tu pridelas 2,500 galonov jagod na akre ali 6,000 galonov kosmulje (goosberry).

Našel boš tudi polne pajne najfinejšega medu in de-želo polno kokoši in jaje. Videl boš, da imajo Slovenci, mali kmetje, od 10 do 20 glav goveje živine.

ČE TE TO ZANIMA IN NE DOBIŠ TEGA V DEŽELI - POTEM JE KATERIKOLI ZDOLEJ OGLAŠENI KOS - TVOJ ZASTONJ.

Našel boš deželo prepreženo z železnicami ter šole, eno do dve milj narazen. Ako te zanima cerkev, našel jo boš katoliško prav v bližini. Našel boš vse, potem se na-meni pečati s katerikoli vrsto kmetijstvom. Trgi so tu-kaj tako dobri kot kjerkoli drugje.

Videl boš, da ni zemlje v Ameriki, kjer se toliko raz-ličnih rastlin z vspedom prideluje, kakor v tukajšnjih krajih.

Pronašel boš, da vedo oni ljudje, ki te dežele nikdar videli niso, povedati o suši in boleznih, prebivalci teh kra-jev pa ne vedo ne o enem ne o drugem. Našel boš tu roja-ke zdrave, kot kjerkoli na svetu. Prepričal se baš, da imamo izvrstno pitno vodo.

Našel boš solidno slovensko naselbino, ki se razvija brez vsakega hrupa in vrišča, kot nikjer drugje v Ame-riki. Našel boš, da vsak Slovenec, ki je že nekaj let tu-kaj, lahko pripravi obed iz svojih pridelkov, da boljšega ne dobiš nikjer.

PRIDI ZDAJ IN POGLEJ KAJ PRIDELUJEMO.

FRANK GRAM, NAYLOR, MO.

POSEBNE PONUDBE SO:

40 akrov ravnine, izsekan gozd, en akre izčiščen, akre \$25.00.

80 akrov ravnine, mala hiša, gozd izsekan, akre \$25.

120 akrov ravnine, mala hišica, 1 akre čist, akre po \$23.00.

200 akrov ravnine, gozd izsekan, akre po \$24.00.

160 akrov ravnine, 70 akrov na kupih posekano, 5 akrov čistih in 40 obsekan in posušeno, akre po \$32.00.

Vse to zemljo čisto in ograjeno vzamem sam v na-jem ter plačam po \$5.00 od akra.

Imam valovite kmetije, deloma čist svet s hišami od \$10.00 do \$30.00 akre.

Vsak kos prodam na mesečne ali letne obroke. Dam deset let časa za izplačati z 5 ali 6% obresti z garancijo, da se svet čisti.

JAZ VSE TE KOSE ČISTIM VSAKEMU IN PRIPRA-VIM ZA ORATI ZA \$7.00 DO \$10.00 PO AKRU.

Vse navedene ponudbe so poleg Slovencev, šol in železnic. Vsak kupec, ki želi saditi, dobi 100 dreves različnega sadja in 500 trt zastonj. Vsak izvežban če-belar dobi 10 panjev čebel pod obvezo da da meni ju-nija polovico medu kot popolno plačo.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Mina.

Roman. — Spisal A. P. Ružič.

(Nadaljevanje).

Tedaj jo je vzel Trebar pod pazduho in šla sta na cesto. Spetoma sta molčala. Noč je bila temna, na obzorju so se komaj opazili okoliški griči in hribovje. Svetiljke ob cesti so zaspano, brezbrežno brlele. Vladala je tihota.

Ko sta se čez pol ure vrnila, je Mina zopet sedla na divan, bila je nemirna in duša ji je bila težka. Toda jutri mora imeti denar... denar... Kje ga vzeti? In grda, ostudna misel ji je bila neprestano za petami, govorila ji je nedolžne, opravičljive besede...

Sree ji je močno bilo, ko je počasi, oprezno stopala po stopnicah v prvo nadstropje. Obrnila se je na desno ter s tresočo roko in utripajočim srebrenim je potrkala na vrata.

"Bog, usmiljen mi bodi! Samo enkrat grešim... nikoli več ne bom!"

"Naprej!"

Ko jo je ugledal stari Drakla, se je hinavsko zarežal, a ona je trepetala kot bilka v viharju...

XII.

Ko se je Mina vrnila, je imela obokane oči in sramežljiv pogled. Sedla je na stol poleg svoje postelje, obraz si je zakrila z rokama in tiho je ihtela. Solze so ji lezele počasi po rokah navzdol, iskale so pota v stisnjeno pest, v kateri je krčevito stiskala nekaj dukatov. Začetkom je bila razmišljena, ničesar ni vedela in ihtela je instinktivno. Slutila je temni greh in vedela je, da se je nekaj zlo, mogoče, razgrajalo. Počasi se je začela oglašati vest in tudi ramu je prišel dol veljave. Spoznala je, da je zločinca njena odprta moralna moč in videla je, kako velik je greh, katerega je storila — za par dukatov. Zaspala je izmučena na stolu. Ko se je prebudila, je bila v sobi tema, vsi so spali in tudi sama se je vlegla v posteljo.

Strašni časi so prišli nad njo. Ljudi se je bala; ogibala se je jasne, veselega pogleda. Mrak se je nastanil v njeni mladi duši. In globoko v notranjosti jo je grizel črv. Jed ji ni teknila in hujšala je bolj in bolj. Izpraševala je samo sebe, tolažila se s tem, da je bil greh potreben, zaradi sile, v kateri se je nahajala; toda zopet in zopet so ji neusmiljeno žrti zlati dukati. Zelo prav so ji prišli, to je vedela; toda zamislila je malotne vsakdanje skrb in notranjina nemir, obup in žalostjo.

Tedaj je prilajala pomlad s svojim svežim, krasnim življenjem. Gorkota je preplavila vsak kotiček, izvajala je ljudi na prsto. Ljudje so hodili bosi po travi, zgodaj vstajali in na večer opazovali zahod blagega solca in krvave nebesne pogo nad gorovjem. Zadrževali so se rožmarinu, dreveje je hujno cvetelo in oko je prijetno odpočivalo v zelenju.

Tudi Trebar se je pomladil. Njegovi lasje so dišali po parfumu, brke so predzno izivale in lahna, lepa obleka se je ovijala njegovega telesa. Bil je res mlad.

V večerih se je šetala Mina ob njegovih strani. Priprosta, enostavna je bila njena obleka, a snažna in okusna. Mnogo laša je krasila njeno glavo in na polnih prsih so dihtele šarmantne. Toda bila je bojažljiva, nemirna; ječala je v neprestanem strahu pred njim, zaradi katerega je iz ljubezni in do brote zapadla grehu — gnusnemu in nečistemu. Njena usta so bila nena, izgubila je v njej prejšnji sijajni otroški smeh. Ljubila pa je Trebarja še vedno iz vse duše in lahko bi umrla zanj, če bi on tako zahteval. On je bil z njo vedno dober, le večasih je postajal aroganten, siten in očitajoč. Ona mu je odpustila vse, prosila ga odpuščanja in pripravljala se je večasih resno, da mu razkrije svoj greh. Vedno jo je prevzel tak strah in sram, da se ni upala storiti tega, dasi je spoznala potrebo tega tako jasno. Zato pa je bila vsa srečna, kadar jo je on nežno pobožal po licu in jo nazadnje iskreno poljubil.

Tako so minevali meseci v ljubezni in žalosti.

Neki večer se je Trebar vrnil domov z vočednevnega izleta. Bil je truden in upchan. Solnce se ni začelo in prijeten mir je vladal v sobi. Okna so bila zagrnjena z zavesami in Mina je ležala v postelji. Trebar se je močno začulil. Gospodinja je hodila po prstih semintja in resen je bil njen stari obraz, ko je devala v red razmetano obleko.

"Si bolna, Mina?" je vprašal Trebar in se sklonil nad njo. Nekaj grenkega je čutil v grlu, nepotrebna misel mu je butnila v glavo.

Ženske, ki so sedele okrog mize, opravljajoče razna ročna dela, so molčale in se pomenljivo spogledovale.

Mina se je blaženo nasmehnila Trebarju in sklonila naprej. Trebar se je tudi smehljaj, pa le navidezno. Postal je rdeč v obraz, trd po vsem telesu in zelo začuden.

"Kaj? Kako?"

Nečesar ni mogel izreči, prišlo je zanj nenadoma.

"Nikoli mi nisi ničesar omenila o tem!"

Glas mu je bil trd, obraz jezen in bil je še vedno zelo začuden. Prejemala se ga je togota. Mina je to opazila in obrnila je glavo v zid.

Pučanova je začela glasno pripovedovati:

"Oh enajstih dopoldne sem zvedela v tovarni, da ji je prišlo slabo. Prestrašila sem se zelo in hitela k nji. Bil je tam že tovarniški zdravnik, tisti mladi smešni doktor. Rekel je, naj se jo prepelje v bolnišnico. Čemu v bolnišnico? No, jaz nisem vedela, za kaj gre pravzaprav. Pa sem poklicala izvoščila in peljali smo jo domov. Toda ni nič... šele bo..."

Pri zadnjih besedah je Pučanova bušila v smeh in solze so ji prišle v oči, da se je morala brisati s predpasnikom.

"Za Boga, kako nenadno!" je pripomnila rdečelaska.

Janko je nemirno stal ob postelji bolnice, stal sedaj na eni, sedaj na drugi nogi in si v nenadni zadregi popravljal brke.

"Kaj bo sedaj?" mu je ušlo in ugriznil se je v ustnice.

"Prišlo je nenadoma, nisem se mislila na to!" je šepetala bolnica.

"Pustite jo pri miru; ni je treba še mučiti s praznim čehljanjem", pripomni jeznega gospa Lena, ideča mimo postelje in ne da bi se ozrla na Mino.

Mrak je nastal. Ženske so mirno kvačkale dalje. Trebar je hodil ves zamišljen po svoji sobici gorindol, Mina pa je nepremično ležala v postelji. V njeni glavi so se podile misli, druga za drugo. Zmislila se je tudi na smrt. Jasen ji je bil brezobzirni boj med njo in otrokom, katerega pričakuje. Slutila je strašne bolečine poroda. Otroku hoče živeti, pa če prav bi ugonobil njo samo. Ponoči so jo je polotil smrten strah. V polsanih je blodila v velikanski prostorih. Povsod blato, pogrezanje, odsvit krvi. Bilo je je tako strah, da je zakrčala v bolešči; vzdigujoča roke, je tavalala po neznani opolki melkosti vsa zmučena in pojemačjoča... Odpri se je oči; na mizi je žalostno brlela petrolejka in ženske v spodnjih krilih so stale okolo postelje. Sedla je.

"Vlezi se in bodi mirna!" je prigovarjala Pučanova.

Nežika ji je popravljala odejo pri nogah in bila vsa usmiljena. Mimi je zaigral tedaj nejasen smeh okoli ust, gledala je s široko odprtimi očmi po sobi, kot bi nekoga iskala.

Trebar je slonel v svoji sobi pri odprtem oknu in pušil cigareto.

XIII.

Naslednja dan pod večer je prišla babica v hišo, ženska štiridesetih let. Hodila je naglo okrog bolnice, govoreča o vseh možnih stvarih, o vremenu, draginji, porodih. Sedaj je potrebovala česa od gospodinj, potem od Pučanove in nato od Katinke. Končno je zaprosila zelo vljudno tudi Nežiko za šivanko in nit, da si prišije gumb pod vratom.

Porod ni bil daleč. Trebar je sedel doma na postelji in je gledal neprestano pušč v strop. Vse to ga je zelo jezilo in vse se mu je gabilo. Iz sosedne sobe, kjer je ležala bolnica, je prihajal vroč zrak; zato je odprl okno.

Katinka je prišla tiho po prstih k njemu. Njen obraz je bil nenavadno resen in spodnja ustnica se ji je globoko povsila.

"Ne morem gledati vsega tega", je rekla polglasno. Potem se je nasmehnila zlovoljno in mu pomolila roko.

"Čestitam! Morda bo sin!"

Temno je je pogledal izpod čela in pljunil na sredo sobe.

Slušalo se je, kako hiti pripovedovati babica o težkih porodih in svoji dolgoletni praksi. Govorila je tako naglo, kakor bi žvenketali noži. Vmes se je na kratko in visokim glasom smejala.

"Kje ste dobili tega vraga?" je vprašal Trebar Katinko.

"Stara jo je neke iztaknila!"

"To ni babica, vrag je!"

Umolknila sta in poslušala dalje. Ženske so hodile semintja. Čulo se je stok bolnice Mine, babica je utihnila in slisati je bilo le njene nagle drsajoče korake.

Vse je bilo tiho, da se je čulo sopenje žensk. Katinka se je ugriznila v ustnice in usijpnila Trebarju roko. Luč v sosednji sobi se je premikala in dolg pramen luči je padel skozi polodprta vrata na Katinkin idiotični obraz.

Kmahu sta Katinka in Trebar začela bolesten vzdih in nato ječanje bolnice. Starka, gospa Lena, je glasno zehala, a Nežika je izpuščala iz sebe tanek, začuden glas. Trebar je to poslušal, a kmalu spoznal, da je to glas ihtenja, žalosti ali sočutja, to ni mogel vedeti.

Stopil je k vratom in jih zaprl. Ničesar ni več čul. Ko je potihoma zapiral vrata, je videl, da so stale ženske okrog postelje tako, da Mine ni videl. Nežika je klečala konec postelje in imela glavo podprto z rokama, a Pučanova in gospa Lena sta imeli tako žalostne obraze, da ga je to mučno presenetilo.

Legel je na posteljo. Vse to, kar je videl, ga je potrl. Vpraševal je samega sebe, ali se pač sme imenovati oče. Nek glas mu je odzval. Še enkrat se je spomnil vseh važnejših detajlov te svoje ljubezni in je prišel dol zaključka, da je ona sama kriva tega. Tudi mu je prišlo na misel, da si je ona sama zaželela tega dogodka, misleča, da s tem še bolj priveže nase njega, ki ga smatrajo vsi za očeta.

Iz tega nepravga naziranja se je rodilo sovraštvo do nje, ki bi jo moral ljubiti. A ker je bil v svoji notranjosti vendarle prepričan o svoji krivdi in se je spomnil natančno lepih trenutkov te svoje ljubezni, mu je bilo grenko v duši. Videl je nove dolžnosti, ki si jih je nakopal sam na glavo s tem, da je brezmišlno grešil, in sedaj se je resno bal, da teh novih bremen ne bo mogel nositi.

Ko je tako razmišljeval, je nenkrat začel cvileč otroški jok. Vstal je in stopil v sosednjo sobo. Mina je nemirno ležala, imela oči zaprte in mokro čelo. Njena lica so se mu zdela močno obledela. Videlo se je njeno okostje in Trebar je gledal nenadoma, kako mala bo po smrti njena glavicica in kako velike globine bodo nekaj pod njenim čelom. Za hip se je rodilo usmiljenje v njegovi duši. Gnilo se je naglo in takoj zopet otrpelo. Spomnil se je svojih sklepov in vstrajal pri njih, trdeč se, da premaga trenutno dobroto.

Povedali so mu, da ima sina.

Močno ga je zapelo v prsih. Ni ga zapelo to, da je dobil sina, temveč tista gotovost, s katero so vsi govorili, da je dobil sina, ga je mučila.

Mina je počasi, neopazeno odprla oči in blažen nasmeh je preletel upadla lica.

"Zelo dobro se je izvršilo", je rekla babica.

"Torej vse v redu?"

"V redu", so odvrnile ženske hkratu.

Otrok je jokal.

Omahljiv nad vsem tem, prevzet mešanici čustev, je Trebar naglo odšel na ulico.

(Dalje prihodnjič).

Samo sto biljonov!

Pariz, Francija, 2. junija. — Jean Fino, znameniti francoski pisatelj, je izračunal, da bo vojna stala evropske države, ako traja še eno leto, — samo! — od sto do stovdeset biljonov!

NAŠI ZASTOPNIKI

kateri so pooblašeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kar tudi na vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Johnny Lind, Ark. in okolica: Michael Otraz.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovina. Denver, Colo.: Frank Strabec. Leadville, Colo.: Jerry Jamnik. Pueblo, Colo.: Peter Culig, Frank Janesch in John Germ.

Salida, Colo. in okolica: Louis Castello.

Clinton, Ind.: Lambert Bolshar. Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič. Chicago, Ill.: Frank Jurjova.

Depue, Ill.: Dan Badovinac.

Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zastel in Frank Bamlich.

Le Salle, Ill.: Mat. Komp.

Nokomis, Ill. in okolica: Math. Galchek.

Oglesby, Ill.: Matt. Hirshnik.

Waukegan, Ill. in okolica: Fr. Potcovšek in Math. Ogria.

So. Chicago, Ill.: Frank Černec.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Charokas, Kans.: Frank Boland.

Columbia, Kans.: Joe Knafla.

Franklin, Kans.: Frank Lashova.

Na zadnji strani Prince Albert vrecice boste našli: "Process Patented July 30th 1907"

Prince Albert je napredni povsod v ročnih vrecicah, 50 c. v posodah po en ali pol funta, ki imajo na vrhu izvaljelec z gobico, ki ohrani tobak vedno v dobrem stanju.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO., Winston-Salem, N. C.

Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kern in Rok Firm.

Kansas City, Kans.: Peter Schneller.

Mineral, Kans.: John Stalc.

Ringo, Kans.: Mike Pencil.

Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.

Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz, M. F. Kobe in Martin Rade.

Manistique, Mich. in okolica: Frank Kozian.

So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovich.

Chisholm, Minn.: K. Zgonc in Jašot Petrich.

Duluth, Minn.: Joseph Sharanon.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouke.

M. L. Kapeh, Joe. J. Pashel in Louis M. Pernšek.

Evereth, Minn.: Jurij Kotze.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.

Hibbing, Minn.: Ivan Použe.

Kitzville, Minn.: Josip Adamich.

Nashua, Minn.: Geo. Maurin.

New Duluth, Minn.: John Jerina.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.

St. Louis, Mo.: Mike Grabian.

Klein, Mont.: Gregor Zobec.

Great Falls, Mont.: Math. Ulrich.

Red Lodge, Mont.: Joseph Jeraj.

Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.

Gowanda, N. Y.: Karl Sternliha.

Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.

Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik, John Prostor in Frank Meh.

Harberton, O. in okolica: Math Kra-mar.

Bridgport, O.: Frank Hočevar.

Collinswood, O.: Math Slapnik.

Lorain, O. in okolica: J. Kumle in Louis Balant.

Niles, Ohio: Frank Kogovšek.

Youngstown, O.: Ant. Kikelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justina.

Allegheny, Pa.: M. Klarich.

Ambridge, Pa.: Frank Jakša.

Beasmer, Pa.: Louis Hribar.

Bradock, Pa.: Ivan Germ.

Bridgville, Pa.: Rudolf Pleteršek.

Burdine, Pa. in okolica: John Demkar.

Canonsburg, Pa.: John Koklich.

Occil, Pa. in okolica: Mike Kočevar.

Conemaugh, Pa.: Ivan Pak in John Zupančič.

Claridge, Pa.: Anton Jerina.

Bronghion, Pa. in okolica: A. Demkar.

Darragh, Pa.: Dragutin Slavil.

Dunlo, Pa. in okolica: Joseph Suhor.

Export, Pa.: Frank Trebets.

Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben in Math. Kamlin.

Farell, Pa.: Anton Valentinčič.

Greensburg, Pa. in okolica: Josep Novak.

Irrvin, Pa. in okolica: Fr. Demkar.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osovnik.

Meadow Lands, Pa.: Georg Schults.

Monessen, Pa.: Math. Kikelj.

Moon Kun, Pa.: Frank Maček.

Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakša.

I. Podvamski, I. Magister in U. R. Je South Bethlehem, Pa.: Jernej Kepriček.

Steelton, Pa.: Anton Hren.

Unity Sta., Pa.: Joseph Škerj.

West Newton, Pa.: Josip Jovan.

Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Peterzel.

Treole, Utah: Anton Palčič.

Winterquartier, Utah: I. Blažek.

Black Diamond, Wash.: G. J. Perenta.

Davis, W. Va. in okolica: J. Brodich.

Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Kortschann.

Kenneshaw, Wis.: Alexander Pendl.

Millwaukee, Wis.: Josip Tratinik in Aug. Colander.

Sheboygan, Wis.: Heronim Svetlin in Martin Kosch John Stampel.

West Allis, Wis.: Frank Škok.

Rock Springs, Wyo.: A. Justina, Val Stalich in Valentin Maršan.

Vaš denar kupi kakovost

Kakovost to je pa tudi vse, kar je bilo nudeno možem s kadenjem Prince Albert. Kuponov ali premij se nikdar ni rabilo. Prince Albert ne more nikakor trpeti pri državni ali narodni omejivti rabiti kupone ali premije, ker naš smoter je bil vedno le dobra kakovost!

Kakor hitro prižgete Prince Albert tobak, takoj spoznate, da je brez vsakega pečenja ali ščegetanja. Vse je odstranjeno s patentovanim načinom takrat, ko se ga dela.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

je take vrste tobak, ki se vam priljubi, ker ga lahko veliko kadite in vsaka nova škatlja povzroči še boljši okus, kot prejšnja.

Kupite Prince Albert in ga takoj poskusite — v cigareti ali pa pipi — ker je tako dober vam bo žal, da niste tega že preje vedeli.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO., Winston-Salem, N. C.

NAZNANILO.

Vsi tisti delničarji, kateri so se prijavili in podpisali (ali kateri se še hočejo prijaviti) za odstop od delniške družbe "SLOVENSKI DOM" v La Salle, Ill., naj blagovolijo poslati ali prinesiti svoje delnice ali pa knjižice (pobotnice) podpisane s svojim imenom, kakor tudi imenom ene priče in to na zadnji strani delnice.

Iste se naj prinese ali pošlje na:

Mr. Math. Komp, 1026 First St., La Salle, Ill.

ali pa:

Mr. W. A. Panneck, 557 First St., La Salle, Ill.

Rad bi izvedel za naslov TONE-TA, ki se nahaja nekje v Colorado. Prosim, da se mi oglasi. — Alois Iskra, Box 6, Norwich, Pa.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA BARIŠ. Doma je iz Morav in sedaj se baje nahaja nekje v Clevelandu, Ohio. Prosim enjeno rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Ludvik Vičič, Box 807, Glassport, Pa.

Rad bi izvedel za naslov svojega ujca in dveh bratrancev JANEZA in FRANCA CIMERMAN. Nahajata se nekje v Clevelandu, Ohio. Doma sta iz Dolenje vasi št. 73 pri Ribnici. Prosim enjeno rojake, če kdo ve za njih naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sami javijo. — Anton Malli, Avella Supply Co., R. R. F. D. 2, Avella, Pa.

(5-7-6)

Zadnja novost.

Vsakevrste žganje, brinjeve, slivove, tropinovec itd., kakor tudi razne likerje, naredi lahko vsak brez vsake priprave, brez kuhanja z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za \$1.00 in iz vsake steklenice si lahko naredite en kvart boljši zdravje, čistejšje, boljše in več kot polovico cenejšje pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri salonerjih.

F. P. Barton piše: "Naznamim vam, da sem prejel od vas izvlečke za delati pijačo. Lepo se vam zahvalim in vam potrjujem, da je res tako blago kakor ste vi pisali. Pošljite še itd." Takih in enakih pism, dobim vsaki dan, kar je jasno, da je blago v resnici hvala vredno. Pišite na:

Z. JAKSHE

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

50,000 KNJIŽIC

Ako trpite na katerikoli moški bolezni, pišite po našo brezplačno knjižico. V tej knjižici lahko vidite, kako se morate, ki trpijo na bolezni kot je zastrupljeni kri, močnejši, stare rane, kožne bolezni, rane zasorene in nalezljive moške bolezni, nardna, neprevajnost, zapeka ali konstipacija, katar žila, revmatizem, okorela jetra in želodčne ter me

EVOEN SUR:

VEČNI ŽID.

(Priredil J. T.)

37

(Nadaljevanje).

— Tudi on se je tako izpremenil, kot sta se izpremenili moji dve hčerki.

— Čakaj, kaj je to? — Ali ne upijejo nekje?

Oba sta umolknila in začela poslušati. — Iz daljave je prihajal nek čuden šum, ki je pa kmalo zatem utihnil.

— Nič ni — je rekel starec. — No, kaj je s tem indijskim princem?

— Zdi se mi, da je zaljubljen in sicer nesrečno zaljubljen v gospodično Cardoville.

— Zakaj pa nesrečno? — je vprašal oče Simon in začuden pogledal svojega sina. — Po mojem mnenju bi se prav lahko poročila kot se poročajo drugi.

— Mogoče, mogoče pa tudi ne. — Skrbi me, da bi me ravno v tem času ne poslali iz Pariza. — V tem času, ko potrebujeta moji dve hčerki in princ Džalma nasvetov in pomoči.

— Kaj, ali hočeš zapustiti Pariz?

— Nočem ga zapustiti, toda zapustiti ga bom moral. — Kliče me dolžnost, ki je veliko večja kot pa prijateljstvo do družine.

— In kakšna dolžnost je to?

— Moj cesar me kliče.

— Cesar je že zdavnaj mrtev, moj sin, in prav je, da ne gospodari več nad nami.

— Oče, ti govoriš kot republikanec. — Jaz sem njegov vojščak. Edino njemu se imam zahvaliti, da sem to, kar sem. — Nikdar bi ne videl Indije, če bi ne spremljal svojega cesarja.

Tedaj je prišel na vrsto ves zasopel Olivier, obstal na pragu vrtnice in začel ječljati:

— Oče Simon... Oče Simon... Že prihajajo... Že prihajajo... Tovarno bodo napadli.

Starec je planil kvišku:

— Kdo prihaja?

— Delavci Tripeandove tovarne. — Ali slišite, kako kriče?... Pa tudi druge bande so se jim pridružile....

— To je bil torej oni šum, katerega sem prej slišal — je rekel general. — Jaz mislim, da ne bo nič iz tega.

— Bo ho, sin. — Jaz jih predobro poznam. — Toliko časa so jih ščevali, da je zavrelo v njih.

— Kakih dvesto jih je — je pripovedoval Olivier. — Nas je komaj štirideset. — Ženske in otroci so že pobegnili v podstrežje.

Ko so odšli vsi trije v hišo, je začelo leteti kamenje v okno.

— Zaprite vse vhode! — je zapovedoval general.

Zatem je še nekaj pripovedoval, pa ga nista razumela, ker je nastal zunaj prevelik ropot.

Starec je stopil k oknu, da bi jih pomiril, toda v istem hipu mu je priletel velik kamen v čelo.

Stari Simon je omahnil na tla....

Petnajsto poglavje.

RAZJARJENA TOLPA.

Napad na hišo se je začel. — Ko so napadale porabili municijo, so začeli metati kamenje. Med napadaleci so bile tudi ženske. — Ena med njimi je bila velike močne postave, zabuhlega obraza in rdeč-kastih, razkuštranih las. — V levi roki je imela krepelce, v desni pa kamen. Bila je čisto podivjana. — Poleg nje je bil majhen bled možak s črno brado. Obleden je bil v elegantno obleko.

— Zažgimo hišo, so kričali nekateri. — Ven naj pridejo, da se bomo bojevali na nevtralnih tleh.

— Kaj je to nevtralnost? — je kričala ženska. — K njim pojdemo in jim pokažimo, kaj znamo.

— Da, tako je. — Le naprej!

— Saj imamo dobre nohte.

— Pustimo to hišo. — Saj ni nič. — Idimo na tovarno!

— Na tovarno! — Na tovarno!

Vsa množica je butnila ob glavna vrata.

Vrata so se sama odprla. — V okvirju vrat so se pojavili Hardyjevi delavci, oboroženi z železnimi drogi. — Vodil jih je Agricol. — Bil je smrtno bled. V žilah mu je valovila divja kri, katero je podedoval po svojem očetu. — Z odločnim glasom je zaklical:

— Kaj hočete?

— Vas. Da vas bomo prav pošteno nabili.

— Mi smo mirni delavci in nočemo nikakega prepira. — Spravite se stran!

— Tako? — Ali misliš, da smo zato prišli, da nas bodo taki zelenci, kakor si ti, podili stran? — Po teh besedah je orjak zapretel Agricola s kolom.

— Nazaj. — Delavsko hišo ste že čisto opustošili, ubogega delovodjo ste tako ranili, da zdaj umira v naročju svojega sina. — Zdi se mi, da je to dovolj.

— Kri hočemo videti — je kričala baba. — Kri! — Dokler ne boste vsi skupaj uklenjeni, se ne ganim s tega mesta.

Orjak se je zaletel v Agricola, ki se je pa z bliskovito naglico umaknil in ga s tako silo udaril s svojim težkim kladivom v prsi, da se je opotekel. — Tokliko močan je bila pa vseeno, da ni padel.

Sprijela sta se in se začela metati.

Agricol ga je držal za vrat.

Tedaj je zakričala neka ženska iz prvega nadstropja:

— Agricol! Na pomoč, na pomoč! Moja hčer bodo zadušili.

Pogledal je v okno in videl, kako je ona divja ženska davila mlado deklico.

Strah, da bi se Angeli kaj dogodilo, mu je še podvojil moči.

Orjak je izbral trenutek, ko je pogledal Agricol v okno, in mu izpodnesel nogo. — Ko je hotel skočiti nanj, je začutil v svojih ramenih dvojno vrsto ostrih zob, in cela toča udarcev je padla na njegovo glavo.

Ves omamljen je padel na zemljo.

— Oče, v pravem trenutku si prišel — se je oglasil Agricol. — Bog ve, če bomo še lahko rešili Angelo?

— Teči, kolikor moreš v prvo nadstropje. — Ničesar drugega ti ne preostaja. — je odvrnil Dagobert, ki je bil prišel medtem s svojim psom v bližino in pripeljala Simonovi hčerki k njunemu staremu očetu.

Agricol je bil v par skokih v sobi. — Materi in hčerki se je posrečilo divjo starko objeti.

Agricol jo je potegnil z vso silo za kito in jo vrgel na tla. — Obležala je brez zavesti.

Medtem so divjaki opustošili tovarno in se napotili proti delavski hiši ter jo začeli oblegati.

— Ogenj! Gori!

Iz tovarne se je začel valiti črn dim.

V daljavi se je oglasilo bobnanje. — Proti tovarni je šla močna vojaška posadka.

Šestnajsto poglavje.

SMRT SIMONOVEGA OČETA.

Zunaj je divjal boj, v prvem nadstropju je bil Agricol s svojo nevesto, v sobi v priležju je pa ležal poslovodja na postelji in se boril s smrtjo. — Ob postelji sta stala general Simon in zdravnik, katerega so pozvali iz tovarniške bolnice. — Ob postelji sta klečali Roza in Blansa. — V najtemnejšem kotu je stal Dagobert.

— Ali je še kaj upanja? — je vprašal general.

— Žila nekoliko hitreje utripa.

— Oče, oče ali me slišiš?

Starec je odprl oči in začel nekaj šepetati.

— Oče, oče! — je vzkliknil general. — Ali me poznaš?

— Peter... daj... mi... roko... je zajecal starec.

Zunaj je zopet nastal ropot.

— Ali se še zdaj niso pomirili — je vprašal ranjeni s slabim glasom.

— Oče, ne boj se, zdaj so že brez moči.

— Peter... čutim, da se mi bliža konec....

— Vprašal si me za svet... torej zdaj ti odgovorjam... nikar ne zanemari svoje naloge... Ubogaj očeta... ubogaj umirajočega. Smisla zadnjih stavkov ki jih je izpregovoril, ni razumel.... Slišal je le: Napoleon, prisega, onečajeenje....

Zunaj je se znočilo.

— Gori! Gori! Gori!

(Dalje prihodnjič).

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

ČILO.

Čenjenim rojakom v Clevelandu, Ohio in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. FRANK MEH.

kateri je pooblaščen pobirati naročnino na naš list, knjige in druge v našo strogo spadajoče posle ter izdajati pravovojne potrdila vlad česar ga rojakom naj topleje priporočamo.

Upravištvo "Glas Naroda".

Kje sta dva moja polbrata JOHN in JOE VICIC? Doma sta iz Zarečja pri Hlirski Bistrici. John biva baje nekje v Davison, W. Va., in Joe je bil pa v Mingo Junction, Ohio, nekako pred dvema letoma. Prosim! cenjene rojake, če kdo ve, da mi naznani, ali naj se pa sama javita. — Anton Bradelj, R. F. D. 2, Box 87-55, Rayland, Ohio. (1-3-7)

Brezplačen nasvet in pouk priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili osleparjeni, oropani ali če so s nji mi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljani Združenih držav, kje se oglašiti za državljanke listine.

Sorodniki naj bi čakali novo-dolže priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite: STATE DEPARTMENT OF LABOR, BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION, Newyorški urad: 230, 5th Ave., Room 2012.

Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure zvečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od sedme do devete ure zvečer.

POZOR ROJAKI!

"Najpomembnejše besedilo za vsako hišo, kakor tudi za vsako družino. Od tega besedila se naučijo vsi člani družine, kako se pravilno obnašati in kako se pravilno govoriti. Besedilo vsebuje vse, kar je potrebno za vsako hišo, kakor tudi za vsako družino. Besedilo je napisano v preprosti in razumljivi slovenščini. Besedilo je napisano v preprosti in razumljivi slovenščini. Besedilo je napisano v preprosti in razumljivi slovenščini."

JACOB WAGNER, 1092 E. 64. St., Cleveland, O.

HARMONIKE

bodil kakršnekoli vrste izdelanem in popravljam po najnižjih cenah, a do leta trpešno in sanesljivo. V popravilo sanesljivo vsakdo pošlje, ker sem se nad 15 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravilo sanesljivo kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakor koli kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMER,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda. S spoštovanjem Upravištvo Glas Naroda.

Za vsebino oglasov ni odgovorne upravištvo ne uredništvo.

Pozor!

V zalogi imamo iz starega kraja importirane

SRPE.

Cena 60 centov s poštnino.

FRANK SAKSER,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Kos letos nimamo v zalogi, ker jih ni mogoče dobiti iz starega kraja. Srpi so nam ostali še od prejšnjih zalog.

dobite "GLAS NARODA" skoki štiri mesece dnevno, izvzemši nedelje in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila s bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan raspoložimo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse oboje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika. Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Združenih držav in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa klanjskih posestev vseh velesil

Obsega 11 raznih zemljevidov:

Cena samo 25 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company.

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berta pl. Suttner.

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolaevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga sele vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli.

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madame Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštva bolj časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo bral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedaj sem v nekem gozdu pri Grieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bi jo tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbo, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral —

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisal ljudje, ki se borijo za svetovni mir.

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom posodil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli širje križemsvet in učili vse narode.

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street,

New York City, N. Y.